

Vrije School
Utrecht

SCHOOLGIDS



MALIEBAAN



HIERONYMUSPLANTSOEN



LEIDSCHER RIJN

A large, stylized yellow flower logo with five petals, each formed by a thick, curved line that loops back to the center. The petals are arranged in a circular pattern around a central point.

**‘Onderwijs is niet het vullen van een vat
maar het ontsteken van een vuur.’**

Griekse wijsgeer Heraklitis



HIERONYMUSPLANTSOEN

Hieronymusplantsoen 3

3512 KV Utrecht

030 2319209

info@vrijeschoolutrecht.nl

MALIEBAAN

Maliebaan 56

3581 CT Utrecht

030 7370033

schoolleiding-mb@vrijeschoolutrecht.nl

LEIDSCHER RIJN

Componistenlaan 8

3451 SX Vleuten

030 7370905

leidscherijn@vrijeschoolutrecht.nl

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	4
HARTELIJK WELKOM BIJ ONS OP SCHOOL	6
DE VRIJE SCHOOL UTRECHT COÖPERATIEF	8
<i>Hoe het begon</i>	8
1. HET ONDERWIJS PER KLAS	9
<i>De kleuterklassen</i>	9
<i>En dan: 6 jaar onderbouw (groep 3 t/m 8)</i>	12
Periodeonderwijs en vertelstof	12
Klas 1 - Klassieke volkssprookjes	14
Klas 2 - Fabels en legenden	15
Klas 3 - Het Oude Testament.....	16
Klas 4 - De oud-Germaanse mythologie	18
Klas 5 - De Griekse mythologie.....	19
Klas 6 - De Romeinse tijd	20
Vaklessen	22
<i>Viering van de jaarfeesten</i>	23
<i>Burgerschap, diversiteit en gezonde relaties en seksualiteit</i>	23
2. DE ONTWIKKELING VAN DE KINDEREN	25
<i>De pedagogische vergadering</i>	25
<i>Het leerlingvolgsysteem (LOVS) en toetsing</i>	25
<i>De rol van de intern begeleider</i>	29
<i>De rol van de remedial teacher</i>	30
<i>Ondersteuning voor kinderen met specifieke behoeften</i>	30
<i>Resultaten van het onderwijs</i>	33
3. DE VRIJESCHOOL	35
<i>Vrijescholen</i>	35

<i>Wat is een vrijeschool?</i>	35
<i>Visie, onderwijs en mensbeeld</i>	36
<i>Leeftijd fase en niveau</i>	37
<i>De autonomie van de leerkracht</i>	37
<i>Dezelfde leerkracht drie jaar voor de klas</i>	38
4. CONTACTEN TUSSEN OUDERS EN LEERKRACHTEN	40
<i>De rol van de ouder en de leerkracht</i>	40
<i>Welke contactmomenten zijn er?</i>	40
Schoolactiviteiten	42
<i>Communicatiemiddelen</i>	42
<i>Informatieverstrekking gescheiden ouders</i>	43
<i>Medezeggenschapsraad</i>	43
<i>Organisatie en werkwijze</i>	44
5. PROCEDURES	45
<i>Aanname- en plaatsingsprocedure kleuters</i>	45
<i>Aanname- en plaatsingsprocedure leerlingen van 5 jaar en ouder</i>	47
<i>Vrijwillige ouderbijdrage</i>	47
<i>Veilige school</i>	48
<i>Maatregelen bij overtreding gedragsregels door leerlingen</i>	49
<i>Privacyprotocol</i>	49
<i>Klachtenregeling</i>	50
6. LITERATUUR EN ADRESSEN	51
<i>Literatuur</i>	51
<i>Adressen</i>	52



HARTELIJK WELKOM BIJ ONS OP SCHOOL

Voor je ligt de schoolgids van de Vrije School Utrecht met de scholen Hieronymusplantsoen, Maliebaan en Vrije School Leidsche Rijn. Deze schoolgids is bedoeld voor ouders en belangstellenden.

In deze schoolgids beschrijven wij het onderwijs per klas, hoe wij de ontwikkeling van de kinderen begeleiden en hoe we de ondersteuning voor leerlingen hebben ingericht. We beschrijven ook een aantal procedures op school en hoe het contact tussen school en ouders is vormgegeven.

Ook geven we achtergrond over het ontstaan en de bedoeling van de vrijescholen en wat de visie van vrijescholen op onderwijs is. Niet het overdragen van leerstof is een doel op zich, wel het stimuleren van de ontwikkeling van een kind. Zoals de oude wijsgeer zei:

“Onderwijs is niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur.”

Als resultaat van het onderwijs willen wij bereiken dat kinderen later als volwassenen op een creatieve en (zelf)bewuste (eigen)wijze hun leven vorm kunnen geven en samen met anderen de maatschappelijke samenleving. Daar zetten wij ons met onze teams graag voor in.

Je krijgt de schoolgids aan het begin van de schoolloopbaan van je kind. Naast deze schoolgids ontvang je aan het begin van elk schooljaar een aanvulling in de vorm van een digitale bijlage van de schoolgids. Hierin vind je de specifieke, actuele en praktische informatie over de school die je kind bezoekt. Ook op de website is de meest actuele versie van deze schoolgids te vinden.

Mocht je vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van het lezen van deze schoolgids dan horen wij het graag. Wij wensen je veel plezier met het lezen van deze schoolgids!

Namens de teams van onze drie scholen,
Annika Braak, directeur-bestuurder



DE VRIJE SCHOOL UTRECHT COÖPERATIEF

De Vrije School Utrecht Coöperatief is een medewerkerscoöperatie waarbij alle medewerkers van de drie scholen mee kunnen beslissen over het inhoudelijke en financiële beleid wat op de scholen gevoerd wordt. De drie volwaardige scholen hebben in totaal zo'n 675 leerlingen.

Het schoolgebouw aan het Hieronymusplantsoen ligt midden in de stad, verscholen tussen hoge bomen. Door de centrale ligging is het onderwijs ook verbonden met het stadsleven. De Maliebaan ligt in Utrecht-Oost tegen het centrum aan. Beide scholen bieden in de stadse bedrijvigheid een veilige omgeving aan de kinderen, wat ook één van de basisprincipes van de vrijeschool is: een plek te bieden waar een kind zich kan ontwikkelen tot een autonoom in de wereld levend mens.

Het schoolgebouw van Vrije school Leidsche Rijn aan de Componistenlaan is gelegen op een plek aan de rand van Utrecht in het groen, vlakbij de Haarrijnse plas en aan Het Lint dat door Leidsche Rijn loopt.

Hoe het begon

Vanaf 1979 werd de levensvatbaarheid van een vrijeschool in Utrecht onderzocht en op 25 oktober 1982 was de eerste Vrije Kleuterklas een feit. De school werd gehuisvest in Overvecht aan de St. Maartensdreef. De Vrije Peutergroep 'Het Elfenbankje' volgde in april 1983. Omdat de school in enkele jaren het gebouw uitgroeide werd op zoek gegaan naar een gunstiger locatie, om beter tegemoet te komen aan de streekschoolfunctie. De school werd gevestigd in een gebouw in het centrum van de stad; het voormalige gebouw van de lagere school St. Gregorius aan het Hieronymusplantsoen. In het najaar van 1993 werd het monumentale schoolgebouw ingrijpend verbouwd.

In 2013 werd door de enorme groei van het aantal leerlingen een tweede vrijeschool aan de Maliebaan gestart, die in 2020 uitgegroeid was tot drie kleuterklassen en de klassen 1 t/m 6. Ook dit gebouw uit de jaren tachtig werd ingrijpend verbouwd tot het de sfeer van een vrijeschool ademde.

In 2016 werd op initiatief van enkele ouders in Leidsche Rijn, de derde vrije school aan de Componistenlaan gestart. Ook hier is het gebouw zo verbouwd dat alle faciliteiten aanwezig zijn.

1. HET ONDERWIJS PER KLAS

In de antroposofie en in ons onderwijs gaan we ervanuit dat kinderen zich ontwikkelen in leeftijdsfasen en daarin wereldse ervaringen opdoen in relatie tot anderen en de omgeving. In de fase van 0 tot 7 jaar leeft een kind in een wereld die als 'goed' wordt gezien. In de leeftijd van 7 tot 14 jaar geven we de kinderen mee dat de wereld 'mooi' is in al haar esthetische vormen. En van 14 tot 21 jaar ligt de nadruk bij de zich ontwikkelende puber op een wereld die 'waar' is en zich bezighoudt met het op de proef stellen van het waarheidsgehalte.

De kleuterklassen

In alle kleuterklassen zitten kinderen van vier tot zes jaar. We vinden het belangrijk dat jongste en oudste kleuters bij elkaar in een klas zitten opdat zij van elkaar kunnen leren. Het dag- en weekritme en de gewoontes hebben de oudste kleuters al helemaal in zich opgenomen en nemen de jongste kleuters daarin mee. In principe blijven zij gedurende hun hele kleutertijd bij dezelfde kleuterleerkracht(en).

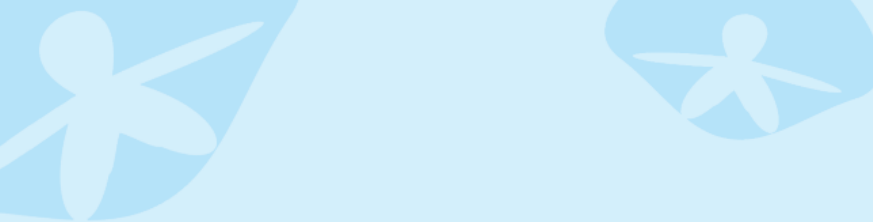
De kleuterklassen zijn huiselijk ingericht met mooi gevormd materiaal, zoveel mogelijk van natuurlijke grondstoffen. Dat geldt voor de meubels én voor de lappenpoppen, kabouters, muziekblokjes, blokken, planken, keukengerei, verkleedlappen en -kleden. Het speelgoed is niet 'af'; de kleuters kunnen daardoor volop hun eigen fantasie inzetten en ontwikkelen. Wij leren de kinderen zorgzaam met de materialen om te gaan. We stimuleren de verwondering over de seizoenen en de verrassingen die de natuur biedt.

Kleuters gaan nog helemaal op in hun zintuiglijke indrukken. Zij leven met volle overgave in de wereld die hen omringend. De omgeving waarin het kleine kind vertoeft, is daarom voor hem van groot belang. Wat er in die omgeving gebeurt, wordt zonder terughouding door de kleuter opgenomen. Daarom zijn de materialen, de kleuren en geluiden van invloed, maar vooral het gedrag en de morele kwaliteiten van de volwassenen om het kind heen. Wat zij voorleven aan de kinderen wordt door hen nagebootst. Als de omgeving 'goed' is, kan het kind zich in deze omgeving veilig ontwikkelen en vandaar dat nabootsing in deze leeftijd zo belangrijk is.

Nabootsing

De kleuter leert voor een groot deel door zijn natuurlijke drang tot nabootsing. Dat wat de leerkracht als vanzelfsprekend doet, bootsen de kinderen in hun vrije spel na. Daarom heeft de kleuterpedagogie in de vrijeschool als vertrekpunt de nabootsing.

Die drang tot nabootsing, die elke kleuter eigen is, werkt positief uit op het kind. Ook herhaling, ritme en regelmaat bieden de kleuter houvast en wekken vertrouwen. Verhaaltjes, vingerspelletjes, liedjes en de



vele vaste rituelen in de klas worden vaak herhaald. De kleuter geniet als hij al weet wat er komen gaat. Zo heeft de dag een vast ritme in de kleuterklas; net als de week en de seizoenen met de daarmee verbonden jaarfeesten. Hiermee wordt een basis gelegd waarop het kind straks, als het 'schoolrijp' is, tot een actief lerend schoolkind kan uitgroeien.

Aan de levensbehoefte om te spelen wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen. Spelen is noodzakelijk voor een gezonde lichamelijke en motorische ontwikkeling en het brengt de fantasie in beweging. Deze scheppende fantasie is de basis voor creatief- en probleemoplossend denken op latere leeftijd. Ook worden sociale vaardigheden ontwikkeld en geoefend in het vrije spel mede door het feit dat kleuters van verschillende leeftijden met elkaar omgaan. Een gezamenlijk klassikaal deel van de ochtend bestaat uit het dagelijkse ambachts- of ochtendspel in de kring. Dit spel sluit aan op de seizoenen en de jaarfeesten en gaat gepaard met muziek, zang en beweging. Zo wordt bijvoorbeeld in de aanloop naar het Michaëlsfeest het verhaal van Joris en de Draak nagespeeld, waarbij de draak getemd wordt. Of rond het Pinksterfeest wordt er gedanst en gezongen. Daarna is er elke ochtend het vrije spel. De kleuters spelen dan naar eigen voorkeur. De leerkracht begeleidt dit geheel en observeert de kinderen. Vaak ook is de leerkracht tijdens dit spel actief bezig met allerlei zoals koken, (brood)bakken, breien/haken, timmeren of andere 'klusjes', waarbij de kleuters kunnen meehelpen. Elementen van deze activiteiten worden door de kleuters overgenomen en zie je terugkomen in hun kleuterspel.

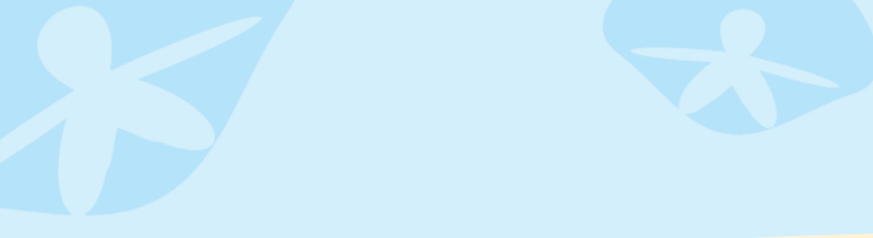
Taal

Taalontwikkeling stimuleren we door het opzeggen van versjes, zingen van liedjes, kringspelen en het vrije spel. Bovendien wordt iedere dag een sprookje of verhaal verteld of een prentenboek voorgelezen. In het ochtendspel en in de dagelijkse omgang met elkaar spelen spreken, luisteren en de ontwikkeling van de woordenschat een belangrijke rol. Nieuwe woorden leren de kleuters spelenderwijs. Door de context van een verhaal en ondersteunende bewegingen leren kleuters nieuwe woorden en de betekenis ervan.

In de kleuterklassen richten we ons ook op de voorbereiding van het lees- en spellingsonderwijs. We besteden aandacht aan klankherkenning van letters en doen oefeningen zoals zingend zeggen van woorden en hakken van woorden. In de kleuterklassen zijn er kisten met verschillende boeken aanwezig, zodat de kleuters ook in aanraking komen met geschreven tekst.

Rekenen

In de kleuterklas leggen we de basis voor het rekenen in de hogere klassen. Daarom wordt elke dag spelenderwijs gerekend. Er wordt geteld: "Hoeveel kinderen zijn er aanwezig?" en "Hoeveel kinderen zijn er ziek?". De oudste kleuters maken hier vaak al sommetjes van. Bij het opruimen komt het ordenen aan bod. Alles weer op dezelfde plaats terugzetten; de grote blokken bij de grote blokken, de kleine bij de kleine, de poppenkinderen in bed en de prentenboeken in de boekenkist. Bij het broodbakken wegen we hoeveel meel nodig is voor het deeg. Bij het weven meten we hoe lang de draad moet zijn voor het



weefwerk. Via spel, voorlezen, zingen en activiteiten wordt gewerkt aan de rekenvoorwaarden en worden de oudste kleuters voorbereid op de overstap naar de eerste klas.

Tekenen, schilderen, boetseren, knutselen en bewegen

Iedere dag in de week heeft een vaardigheid die wekelijks terugkerend gedaan wordt, bijvoorbeeld tekenen, schilderen, boetseren met klei en bijenwas, broodjes bakken en knutselen met allerlei materialen. Deze activiteiten worden soms met de hele klas en vaak in kleinere groepen gedaan zodat de kinderen zich individueel kunnen uiten en ieder kind zijn eigenheid kan laten zien. Het stimuleert de zelfredzaamheid van de kinderen.

Eenmaal per week is er euritmie. Op een natuurlijke wijze worden hier verschillende stemmingen uitgedrukt in beweging en gebaren. Hiervoor gebruiken wij o.a. ritmische versjes en allerlei sprookjes. Pianospel zorgt voor muzikale begeleiding.

Zelf gebakken brood eten, vertellen

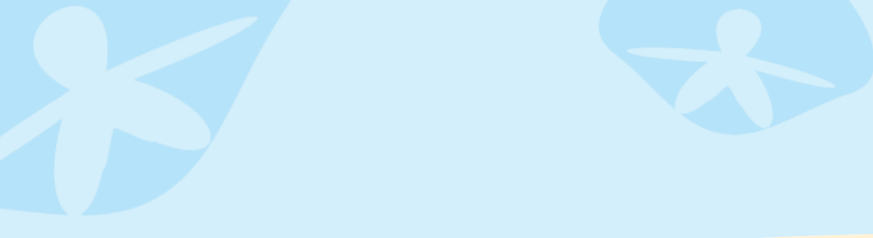
Een rustpunt in de ochtend is het samen fruit eten en later op de dag de gezamenlijke maaltijd. Dan wordt er bijvoorbeeld het zelf gebakken brood gegeten. Aan het eind van de ochtend wordt er door de kleuterleerkracht een verhaal verteld. Meestal zijn dit sprookjes of verhalen die aansluiten bij het seizoen. De beelden die in de sprookjes naar voren komen, zijn belangrijk voor het kind. Het mooie taalgebruik in de sprookjes is belangrijk voor de taalontwikkeling en legt een fundament voor genuanceerd taalgebruik op latere leeftijd.

Portfolio met oudste kleuters

Aan het eind van hun kleutertijd hebben de kinderen zich een flink aantal vaardigheden en technieken eigen gemaakt. Zo hebben ze bijvoorbeeld een weefwerk gemaakt, speksteen bewerkt, een katoenen bewaartas versierd of geborduurd, iets geboetseerd. En ze hebben natuurlijk inmiddels een grote verzameling teken- en schildwerk aangelegd. Van al deze werkstukken stellen we samen met deze oudste kleuters een portfolio samen. Daarin kun je de eigenheid van de verschillende kinderen herkennen: hun voorkeur, hun beheersing van het materiaal, hun keuze van onderwerpen. Aan het eind van hun laatste kleuterjaar maken ze samen met de leerkracht van deze portfolio's een tentoonstelling voor de ouders, de andere kinderen van de school en de leerkrachten. Ook maken de oudste kleuters een boek 'dit ben ik', met o.a. een zelf getekend portret, eigen handafdrukken met plakkaatverf, tekeningen van bijvoorbeeld hun huis en hun lievelingsdier, en met een uitspraak van het kind: 'wat wens je voor de eerste klas?'. Het afscheid van de kleuterklas is voor iedere oudste kleuter een bijzonder moment, dat feestelijk wordt gevierd met hun ouders en met alle kinderen van de klas.

Dan zingen we van harte, met een lach en een traan:

"Nu vaarwel, leef vrij en blij,
'k denk aan jou, doe het dan ook aan mij!"



En dan: 6 jaar onderbouw (groep 3 t/m 8)

Op de vrijeschool maken we nadrukkelijk onderscheid tussen de kleuterklassen en wat we de 'onderbouw' noemen, klas 1 t/m 6. Omdat ons onderwijs aansluit op de behoeften en ontwikkeling van het kind, vinden we dit pedagogische onderscheid heel belangrijk. Dit brengen we met de termen 'kleuterklas' (groep 1 en 2) en 'klas 1 t/m 6' (groep 3 t/m 8) tot uitdrukking.

Vanaf klas 1 hebben de kinderen een meester of juf die hen vertelt en vooral laat beleven hoe alles in elkaar zit. Best een flinke overgang vanuit een kleuterklas, maar praktisch ieder kind maakt deze overgang met plezier door. Voorwaarde is, dat de leerstof niet abstract maar beeldend en fantasievol wordt gebracht. Leerstof moet feitelijk 'leef'-stof zijn. Voor veel ouders is het onderscheid tussen kleuters en onderbouwleerlingen één van de motieven om voor de vrijeschool te kiezen.

Iedere dag begint met een gezamenlijke start door middel van een spreuk, zingen en een verbindende activiteit. Daarna is het tijd voor een uur tot anderhalf uur periodeonderwijs.

Zowel in het periodeonderwijs als in de vaklessen ligt naast kennisoverdracht en het aanleren van specifieke vaardigheden ook het accent op kunstzinnige verwerking. Veel van het geleerde wordt niet alleen geschreven maar ook bijvoorbeeld getekend, geschilderd of geboetseerd.

Periodeonderwijs en vertelstof

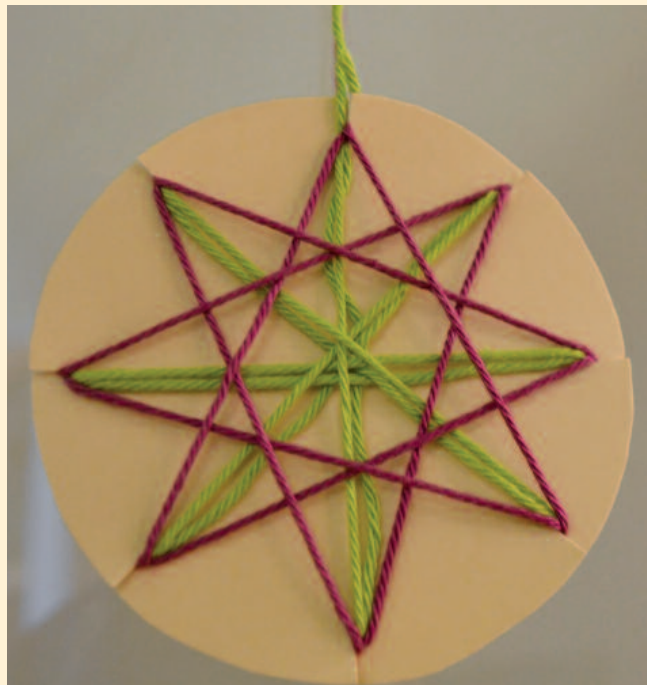
Wat is periodeonderwijs? We vinden het belangrijk dat kinderen door de leerstof innerlijk geraakt worden. De klas dompelt zich onder in de leerstof en heeft alle tijd om zich met alle zintuigen en met denken, voelen en willen (handelen) te verbinden met de stof. Dit vraagt uiteraard ook van de leerkrachten dat zij zich met de leerstof moeten verbinden. Daarom brengt de leerkracht de leerstof zo veel mogelijk heel persoonlijk, doorleefd en op kunstzinnige en creatieve wijze, door het te integreren met vertelstof, tekenen, schilderen, ritme, beweging en zelfgemaakte sketches of toneel. Woord en beeld werken in op het ontluikende gevoels- en verstandsleven. Het verbinden van de leerstof met beweging werkt stimulerend op de wilskracht. Door nu één vak als taal, rekenen, geschiedenis, aardrijkskunde of toneel dagelijks gedurende een periode van drie à vier weken te laten terugkomen, krijgt dit vak een goede samenhangende opbouw. Omdat het onderwerp niet versnipperd wordt, verbinden de leerlingen zich er geconcentreerd met hun gevoel mee. Het kind beschrijft, tekent en schildert de periodestof zelf in een periodeschrift, dat na verloop van tijd eigenlijk een zelfgemaakt leerboek of verslag wordt. Voor elke periode wordt een ander schrift gebruikt. Omdat elke periode maar één tot vier keer per jaar voorkomt, krijgen de kinderen de kans om 'te vergeten'. Wordt de draad dan later weer opgepakt, dan blijkt er heel

wat te zijn gebeurd: de stof is niet vergeten, maar bezonken en meer eigen gemaakt, 'het kwartje gevallen'.

Het periodeonderwijs leent zich bij uitstek om de leerlingen kennis te laten maken met nieuwe leerstof. Daarbij is na de klassikale instructie veel aandacht voor individuele verschillen; de leerkracht streeft ernaar dat ieder kind naar de eigen mogelijkheden aan het werk kan gaan.

In de oefeningen van taal en rekenen worden de vaardigheden herhaald, geoefend en verdiept. Daar is volop ruimte om vaardigheden te automatiseren. Daarom worden vakgebieden als lezen, spelling en rekenen dagelijks geoefend.

Aan de hand van de leer- of ontwikkelingsstof verwerft het kind zich bepaalde kennis en vaardigheden. Daar hoort ook de vertelstof bij. Elke klas heeft zijn eigen vertelstof. Het zijn verhalen uit de geschiedenis van de mensheid, die aansluiten bij de ontwikkeling die de kinderen op dat moment doormaken. Ook het jaarlijkse toneelstuk sluit hierbij aan en wordt in de periodetijd vormgegeven en geoefend.



Klas 1 - Klassieke volkssprookjes

In de beleavingswereld van de eerste klasleraar passen bij uitstek de rijke beelden uit de klassieke volkssprookjes. Menselijke, sociale en geestelijke waarheden worden daarin op een uiterst concrete, beeldende manier gebracht zonder verstandelijke uitleg of moralistisch oordeel.

Taal

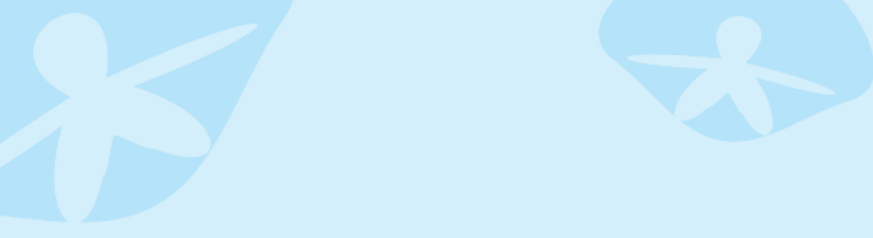
In klas 1 worden de klanken en letters aangeleerd, vaak vanuit een beeld of verhaal in het periodeonderwijs. Ze worden gelezen en geschreven. De basisvaardigheden waaraan al in de kleuterklas is gewerkt worden verstevigd: luisterend analyseren en synthetiseren van woorden, de penguip, de juiste schrijfwijze van de letters. De letters krijgen hun eigen gebaren, met de letters worden woorden gevormd. Er is veel beweging in de klas: er worden lettervormen gelopen, groot in de lucht getekend, of klein op de rug van een klasgenoot. Woorden worden gesprongen. Daarnaast oefenen we het articuleren, o.a. bij gedichtjes, kinderversjes of toneelspel. Een van de taalperiodes is een toneelperiode. Op school gebruiken we de methodiek "Zo Leer Je Kinderen Lezen en Spelln" van José Schraven. Deze methodiek sluit uitstekend aan bij de wijze waarop wij als vrijescholen het taalonderwijs in onze klassen willen aanbieden.

Rekenen

In diverse rekenperiodes leren de kinderen rekenen vanuit de eigen activiteit. Voordat met het getalbegrip en rekenen wordt begonnen, probeert de leerkracht eerst een verbinding met de getallenwereld te maken. Wat is één? Een is misschien wel het grootste getal, er is maar één zon, één aarde, er is er maar één van mij. En wat is twee? Je hebt twee handen, twee is hemel en aarde, twee is je moeder en vader, zon en maan, twee ogen, twee voeten. Er wordt geteld, verdeeld en geordend met kastanjes, bonen, kralen en ballen, met handen en voeten, klappen en stampen. De getallenwereld tot de 100 wordt vanuit het bewegen met de getallenlijn ondersteund. Vanuit het tellen worden ritmisch lopend de getallenreeksen van de eerste tafels van vermenigvuldiging geoefend. Het rekenen gaat net als het overige onderwijs op de vrijeschool bij voorkeur uit van het geheel, om van daaruit naar de delen te kijken. Een getal kun je op verschillende manieren verdelen, er zijn meer goede oplossingen: $12 = 6 + 6$ of $7 + 5$ of 3×4 of... Vanuit deze verschillende manieren van verdelen, leren de kinderen de hoofdbewerkingen optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen kennen.

Heemkunde

Heemkunde wordt in één of meerdere periodes gegeven. Heemkunde legt de basis voor de latere aardrijkskunde, biologie en natuurkunde en bevat ook elementen van sociale vorming en religie; het integreert deze vakken tot één geheel. In de 1^e klas is heemkunde erop gericht belangstelling te wekken



voor de natuur, de seizoenen, planten en dieren. Veelal is er een periode over dieren dichtbij en over de directe leefomgeving van de kinderen.

Klas 2 - Fabels en legenden

Fabels en heiligenlegenden zijn de rijke bronnen van vertelstof voor de tweedeklassers. Fabels gaan over dieren die een menselijke eigenschap uitdrukken: de sluwe vos, de wijze uil, de driftige stier, de koppige ezel, de trotse haan, de trouwe hond, het goedige schaap. Al die eigenschappen proberen elkaar de loef af te steken; de kinderen herkennen iets daarvan soms bij zichzelf of anderen.

De tweedeklasser die dat gaat ontdekken, kan aan de verhalen een krachtige en blijvende innerlijke steun aan ontleen. De fabels worden in de 2^e klas aangevuld met verhalen over het edele en goede dat mensen in zich hebben. Dit zijn vooral legendes over historische personen, heiligen zoals St. Franciscus, Benedictus, Christophorus of Elisabeth van Thüringen. Zij hebben na een innerlijke strijd grote liefde voor de schepping, de natuur, mens en dier getoond.

De verhalen van de fabels en legenden vormen vaak het uitgangspunt voor een toneelperiode.

Taal

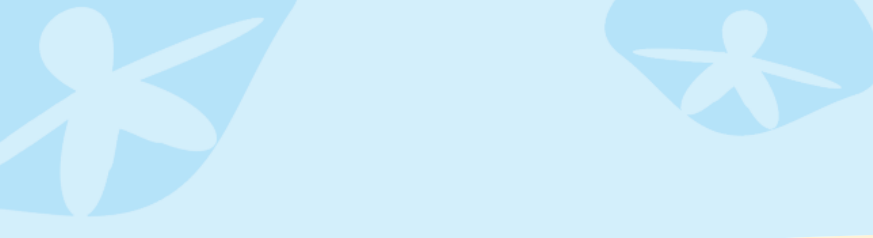
De tweede klas heeft meerdere taalperiodes. Met behulp van gedichtjes, ritmische oefeningen, reciteren en toneelspel wordt het spreken verder ontwikkeld. Het leren schrijven sluit aan op wat de kinderen gehoord en zelf gesproken of gereciteerd hebben. Het lopend schrift wordt aangeleerd. Veel aandacht is er voor het vormgeven van de letters en de verbindingen daartussen. Het gebruik van de hoofdletter en de punt worden met de introductie van de zin aangeleerd. Het technisch lezen wordt zowel zelfstandig als in groepjes geoefend, daarbij wordt voortgebouwd op hetgeen in de eerste klas is gestart. Vanaf klas 2 wordt de methodiek “Zo Leer Je Kinderen Lezen en Spellen” doorgevoerd en wordt er geoefend in dictees en werkboeken van de methode STAAL.

Rekenen

Er zijn meerdere rekenperiodes. De kinderen leren zich vrij te bewegen met de getallen, door middel van de vier hoofdbewerkingen. Ook worden de tafels van vermenigvuldiging tot en met 10 geleerd. Getallen tot 100 worden verdeeld. Reeksen worden oplopend en afdalend gereciteerd. De bekendste rekenperiode in klas 2 is de periode over tijd en het klokkijken.

Heemkunde

De periodes heemkunde stimuleren de kinderen tot een bewustere en fantasievollere verbinding met de eigen omgeving. De aandacht in de 1e klas voor planten, dieren en jaargetijden wordt nu verder uitgebreid met een periode over bomen en een periode over bijen. De onderlinge samenhangen en eigen waarneming krijgen nadruk.



Klas 3 - Het Oude Testament

Verhalen uit het Oude Testament vormen de vertelstof voor de derdeklassers.

Rond het negende jaar stappen veel kinderen uit de sprookjeswereld, uit het kinderparadijs en in de wereld van vandaag. Het wordt een kind van deze tijd, van deze cultuur. Het ontdekt dat het een individu is, los van alles en iedereen om zich heen. Dit kan een gevoel van eenzaamheid met zich meebrengen. Anderzijds ontdekt het kind dat het deel uitmaakt van een groter geheel, van een generatie, een cultuur, waar ook zijn ouders, vriendjes en leerkrachten deel van uitmaken.

In deze leeftijdsfase ontstaat er een innerlijk breuk bij het kind. De vertelstof uit het oude testament sluit aan op deze ontwikkeling, op dit besef, want ook Adam en Eva verlaten het paradijs. En het joodse volk gaat, onder leiding van Mozes, op weg naar het beloofde land. De vertelstof uit het oude testament is nadrukkelijk niet bedoeld als christelijke les. De verhalen zijn bedoeld als beelden. Beelden waaraan het kind zich kan spiegelen. Doordat in de loop van de jaren op de vrijeschool ook de scheppingsverhalen uit de Edda, de Griekse mythen en de Perzische en Indiase cultuur volgen, ontstaat er een divers en levendig beeld van religie en het ontstaan van de wereld.

Taal

In taalperiodes wordt er druk geoefend met spelling en lezen. Vraagteken, uitroepetekens en komma komen aan bod. Ook wordt eenvoudige grammatica behandeld zoals de lidwoorden, zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden en de werkwoorden. De vulpen doet zijn intrede, vaak in een periode die de geschiedenis van het schrift behandelt. De kinderen oefenen het schrijven van verhaaltjes, aansluitend op bijvoorbeeld de vertelstof. Het technisch lezen wordt zowel zelfstandig als in groepjes geoefend. Een van de taalperiodes is een toneelperiode.

Rekenen

In rekenperiodes gaat het vooral om het goed dooroefenen en het automatiseren van het rekenen onder de 1000. Om goed zicht te krijgen op eenheden, tientallen en honderdtallen, worden deze gelopen en gesprongen. De kinderen leren modellen voor het rekenen te gebruiken, zoals de open getallenlijn. Ook moeten de tafels van 1 t/m 10 worden gekend. Tevens komen de wat moeilijker rekensommen uit het dagelijkse leven aan bod, zoals rekenen met geld in winkels en meten. Het eerste meten gaat uit van de menselijke maat, de duim, el en voet. De kinderen maken kennis met het positiestelsel dat gebruikt wordt voor het cijferend optellen en aftrekken.

Heemkunde

In heemkundeperiodes worden de voeding, kleding en huizen van de mens en de daarmee verband houdende ambachten behandeld.

In de huizenbouwperiode wordt de ontwikkeling van het huis van hut tot moderne woning met tekenen en bouwen doorleefd. In deze periodes worden er ook vaak uitstapjes met de klas gemaakt, naar musea of (culturele) organisaties die hierbij passend zijn.



Boerderijschool

Halverwege het jaar van de 3^e klas beginnen we, in het vroege voorjaar, met de Boerderijschool. De kinderen van de klas gaan gedurende een heel jaar één schooldag in de week met hun klas werken en leren op een boerderij.

De boerderij is een rijke en krachtige leeromgeving waar opgroeiende kinderen het ‘echte’ leven aan den lijve kunnen ervaren. Alle zintuigen van het kind worden hierbij aangesproken. De kinderen kunnen op de boerderij naar hartenlust kijken, voelen, proeven, ruiken en horen. Ze zien hoe het in de praktijk op een boerderij aan toe gaat en werken met de boer en boerin mee. Hierbij ontstaat nieuwsgierigheid naar de ontwikkelingen gedurende de cyclus van het jaar en wordt de boerderij een stukje van hen zelf.

Verschillende leerdomeinen komen op de boerderij op een geïntegreerde wijze aan bod. Dit noemen wij levend leren of ervarend leren. Naast leerervaringen op het gebied van natuur en milieu, techniek, taal en rekenen doen de kinderen ook leerervaringen op die van betekenis zijn voor de ontwikkeling van de persoonlijkheid. Het werken op de boerderij is gezond, we fietsen er heen en doen fysieke arbeid. Het boerderijwerk versterkt de wilskracht en het doorzettingsvermogen van kinderen en geeft enorm veel plezier.

Klas 4 - De oud-Germaanse mythologie

Het kind ontwaakt in het tiende levensjaar in de wereld om zich heen. Het ontdekt zijn/haar individualiteit. Het ontdekt dat het in feite alleen bestaat, los van de ander. Dit kan pijn doen. Het gaat zich ook afvragen: wie ben ik? Wie zijn mijn vrienden?

De vertelstof van de 4^e klas heeft betrekking op de oud-Germaanse of Noorse mythologie, voornamelijk de 'Edda'. De rauwe strijd tussen de goden, de mensen en de kwaadaardige trollen en weerwolven uit de Edda weerspiegelen de zoektocht van de negen- en tienjarigen. De goden zijn menselijk geworden en de verhalen uit de Edda laten zien dat de mensen een eigen keuze kunnen maken. Het verhaal eindigt met de ondergang van de godenwereld. Slechts één zwijgende God (Widar) blijft achter en kijkt toe hoe de mensen vormgeven aan hun leven in Midgard, de wereld tussen Niflheim en Muspelheim. Uit de godenschemering is een nieuwe en hoopvolle wereld ontstaan, net zoals de ontwikkeling waarin de kinderen in die leeftijdsfase zitten. Een nieuwe fase is aangebroken.

Taal

In taalperiodes wordt onder andere geoefend om goed te leren vertellen. Er worden spreekbeurten gehouden of mondeling verslag gedaan van gelezen boeken. Bij het verhalend schrijven ligt de nadruk op het verzorgd schrijven wat vorm en inhoud betreft en op de verschillen in verhaaltrant.

In de 4^e klas wordt een begin gemaakt met de bladindeling en het schrijven van brieven. Ook wordt een aanzet gegeven om bewust te leren omgaan met grammaticale regels zoals werkwoorden vervoegen in de (onvoltooid) tegenwoordige en (voltooid) verleden tijd.

De kinderen leren woordsoorten benoemen; naast het zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord en werkwoord ook het lidwoord, voorzetsel, voegwoord, bijwoord (behorende bij werkwoord), telwoord en voornaamwoord. De trappen van vergelijking worden behandeld en er wordt kennisgemaakt met spreekwoorden. Bij de lessen begrijpend lezen worden gezamenlijk en individueel teksten gelezen, waarover vragen beantwoord worden. Er wordt ook gelezen met de kinderen van klas 1 door middel van het tutorlezen wat ook sociale vaardigheden met zich meebrengt. Eén van de taalperiodes is een toneelperiode.

Rekenen

In rekenperiodes wordt het hoofdrekenen uitgebreid en het cijferend vermenigvuldigen en de staartdelingen aangeleerd. Nieuw zijn de breuken; van delen naar geheel (vereenvoudigen) en van geheel naar delen. De breuken worden opgeteld, afgetrokken en gelijknamig gemaakt. Dit gebeurt nog vrij concreet. Bijvoorbeeld, de klas staat in een kring, die in tweeën en in drieën wordt gesplitst. De kring valt telkens uiteen in een stambreuk en het overblijvende deel, om zich daarna weer te sluiten. Nieuw is ook het schattend rekenen en het maken van redactiesommen.

Aardrijkskunde, plant- en dierkunde, geschiedenis

De heemkunde gaat nu over in aardrijkskunde, plant- en dierkunde en geschiedenis. Met aardrijkskunde komt het ingrijpen van de mens in de natuurlijke omgeving aan bod, zoals dijkenbouw, ontginning en inpoldering. Ook de verdere omgeving wordt verkend. Met plattegronden, kaarttekenen, oriëntatie aan de windrichtingen en de topografie van Nederland wordt begonnen. Aan de mens- en dierkundeperiode gaat een globale behandeling van de menselijke gestalte vooraf. De dieren worden in relatie daarmee behandeld, in hun kenmerkende eenzijdigheden.



De geschiedenisperiode wordt gebracht in samenhang met de aardrijkskunde en heeft vooral op de eigen woonomgeving betrekking. Het ontstaan van de stad Utrecht wordt behandeld en enkele personen of gebeurtenissen worden eruit gelicht om de kinderen hiermee echt verbinding te laten krijgen.

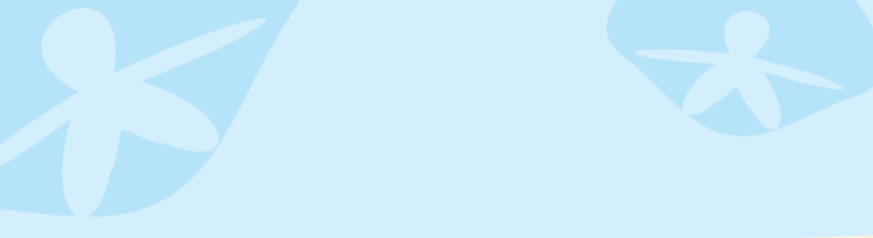
Klas 5 - De Griekse mythologie

In de 5e klas vormt de mythologie van vooral de Grieken de vertelstof. Een groot aantal verhalen daarvan behoort bij ons cultuurgoed. Zij vertellen de lotgevallen van sterfelijke en onsterfelijke wezens, goden en godinnen, mensen, nimfen en saters in een deels imaginatieve en deels fysieke werkelijkheid. De goden zijn ontmaskerd. De herinnering aan een geestelijke wereld wordt verdrongen door het abstracte denken, op de fysieke wereld gericht. En daar staat de vijfdeklasser met zijn genuanceerdere denken middenin.

Taal

In taalperiodes wordt veel geoefend: dictee, interpunctie, het afbreken van woorden aan het einde van de regel, uitgangen van de werkwoordsvormen, stijl, spreekbeurten, handschrift. Het aantal tijden van de werkwoordvervoeging wordt uitgebreid tot zes. Er wordt eenvoudig redkundig ontleed: onderwerp, gezegde, lijdend voorwerp. De bedrijvende en lijdende vorm en de directe en indirecte rede worden behandeld.

Zakenbrieven worden opgesteld, vorm en inhoud krijgen hierin de aandacht. Van de gelezen boeken worden leesverslagen gemaakt of er wordt een mondeling verslag gegeven. Ook oefenen kinderen met begrijpend lezen. Eén van de taalperiodes is een toneelperiode. In het spelen van een toneelstuk spelen de spraak en de taal een belangrijke rol. Eén van de recitaties die geoefend worden is de hexameter die past bij de Griekse vertelstof.



Rekenen

In de rekenperiodes wordt het hoofdrekenen voortgezet met hele getallen, breuken, kommagetallen en handig rekenen. De breuken worden uitgebreid met tiendelige breuken en getallen achter de komma. Ook het geldrekenen wordt bij de kommagetallen betrokken, het cijferen wordt geoefend aan grote getallen en in het wegen en meten worden naar aanleiding van praktijksituaties vraagstukken opgegeven, die individueel, klassikaal of in groepjes worden opgelost. Uiteindelijk komen de kinderen terecht bij het metrieke stelsel.

Aardrijkskunde

In aardrijkskundeperiodes wordt Nederland behandeld, vaak gericht op de waterhuishouding, die natuurlijk zo kenmerkend is voor ons land. Het ontstaan van handel, verkeer en bedrijvigheid in de naaste omgeving wordt behandeld. Ook wordt de economische afhankelijkheid van landen onderling besproken, bijvoorbeeld aan de hand van producten van de ontbijttafel. Het kaarttekenen krijgt meer detail en differentiatie, bijvoorbeeld in natuurkundige, topografische en economische kaarten. De topografie van Europa wordt geleerd.

Geschiedenis

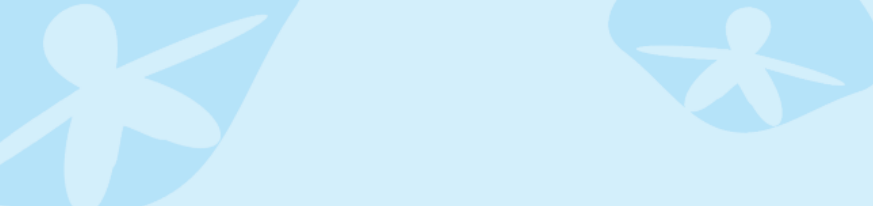
In een geschiedenisperiode worden de culturen van het Oude India, Perzië, Mesopotamië en Egypte behandeld. De kinderen maken kennis met de oorsprong van landbouw en veeteelt en de mens en zijn religie. De andere periode gaat over de Griekse cultuur. Thematisch wordt gesproken over onderwerpen zoals democratie, tempels, theaters, filosofen en het alfabet. Steeds wordt getracht deze onderwerpen voor de kinderen beleefbaar te maken door middel van situaties uitspelen, boetseren, tekenen, schilderen.

Plantkunde

In de plantkundeperiode krijgt de klas een overzicht van het plantenrijk, gericht op de samenhang en totaliteit met de omgeving en de karakteristieken van de afzonderlijke planten. Deze karakteristieken worden gerelateerd aan de verschillende leeftijdsfasen van de mens. In het schrift wordt uitgebreid geschreven en getekend. Ook werkt de klas in de moestuin en leert zo over de plantenwereld.

Klas 6 - De Romeinse tijd

Geschiedkundige verhalen uit de Romeinse tijd, de daarop volgende middeleeuwen tot en met de kruistochten, vormen de vertelstof voor de 6^e klas. Zij sluiten aan bij de belevingswereld van de 11 à 12 jarige. Het zelfbewuste individu stond immers in Rome op de voorgrond. Aan de afbakening van de rechten van de ene persoon ten opzichte van de andere, werd toen voor het eerst veel aandacht besteed. Het 'elk het zijne' was en is nog steeds een belangrijk beginsel. De tot de verbeelding sprekende Middeleeuwen volgen op de Romeinse tijd. De opkomst van vorstendommen en vrije steden met burgers



en ambachtslieden wordt een feit. Kenmerkend is ook de sterke religieuze en gevoelsmatige verinnerlijking. Zoals in een kathedraal, is de binnenwereld verrassend kleurrijk.

Taal

De taalperiodes richten zich onder meer op het grammaticaal onderscheiden van woordsoorten, zich helder uitdrukken op schrift in verschillende stijlen, ook in briefvorm, en het discussiëren en luisteren als sociale vaardigheid. Er wordt uitgebreid taal- en redekundig ontleed. Ook komen de leenwoorden aan de orde. De kinderen houden een uitgebreide spreekbeurt. De 6e klas voert ter afsluiting een groot toneelstuk of musical op.

Rekenen

In de periodes rekenen staan sommen naar aanleiding van het praktische leven centraal. Breuken en procenten worden praktisch toepasbaar gemaakt aan de hand van geld en bankzaken. Nieuw zijn de verhoudingstabellen en het rekenen met formules als inleiding op de algebra. In de meetkunde worden de figuren, bij het vormtekenen uit de hand getekend, nu met een passer en geodriehoek geconstrueerd. Al doende leren de kinderen de voornaamste eigenschappen ontdekken van cirkels, drie- en veelhoeken.

Geschiedenis

In de geschiedenisperiodes wordt vooral de vertelstof gebracht; de Romeinse cultuur en de karakteristieken van de middeleeuwen met hun invloed tot in deze tijd. Ook vertellen we over het ontstaan van de islam. De vertelstof bestaat uit verhalen over werkelijke feiten uit deze geschiedenis.

Biologie

In periodes biologie komen de gesteenten en mineralen aan bod, zoals kalk en graniet in hun karakteristieken. Ook wordt er een begin gemaakt met atmosferische verschijnselen, zoals we die terug zien in de klimaten en het weer.

Natuurkunde

De periode natuurkunde begint bij de dagelijks waarneembare verschijnselen. Het zelf waarnemen en beschrijven van verschijnselen met betrekking tot geluid, licht, warmte, magnetisme en elektriciteit zijn belangrijk.

Op onze website is per klas een uitgebreider leerplan te vinden. Het leerplan van een klas wordt ook tijdens de ouderavonden besproken.

Vaklessen

Andere vakken zoals Engels (en een tweede vreemde taal), schilderen, muziek, gymnastiek, handenarbeid, handwerken, vormtekenen en euritmie komen elke week op hetzelfde uur terug. Het zijn de vaklessen. Sommigen worden door de eigen klassenleerkracht gegeven, anderen door aparte vakleerkrachten. In de klassen 4, 5 en 6 wordt in een blok nog verkeersles en topografie gegeven. Bij enkele vakken staan wij even stil.



Engels

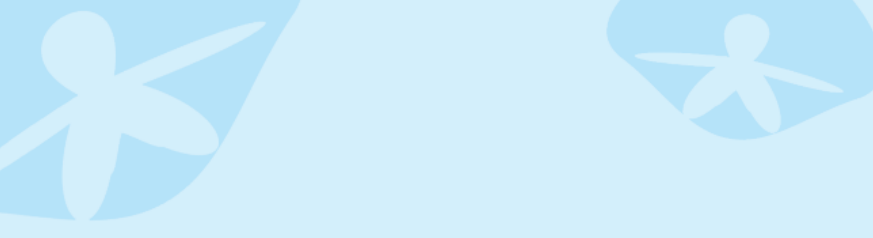
Engels leren de kinderen bij ons vanaf de kleuterklas. Dat gebeurt eerst spelenderwijs zoals het kind zich de moedertaal eigen maakt. Vooral door te luisteren naar de klanken en het ritme van de woorden van verhaaltjes, door liedjes te zingen, vingerspelletjes en toneelstukjes te doen en versjes op te zeggen. Eenvoudige dialogen worden gevoerd als een soort ritueel dat steeds weer herhaald wordt. Grammatica, lezen en schrijven worden vanaf de 4^e klas toegevoegd. Tegen die tijd zijn de kinderen in staat zich in bepaalde eenvoudige situaties in de vreemde taal uit te drukken. Zij oefenen dat in toneelstukjes.

Vormtekenen

Vormtekenen doet een beroep op de vormkrachten en fijne motoriek van het kind. Daardoor is het een voorbereiding op het schrijven. De te tekenen vormen hebben een zekere wetmatigheid. Het is belangrijk tijdens het tekenen te kunnen corrigeren. Het vormtekenen begint in de 1^e klas met het op talloze manieren op papier zetten van rechte en kromme lijnen. Dan gesloten figuren zoals cirkels, driehoeken en vierkanten waardoor 'binnen-' en 'buitenwereld' van elkaar gescheiden worden. Dat kan het kind dan ook innerlijk beleven. Later volgen spiralen die van binnen naar buiten of van buiten naar binnen wikkelen, waardoor weer een verbinding ontstaat. Vormen kunnen met elkaar 'spelen' en zo van vorm veranderen. Er komt steeds meer bij, zoals symmetrie in de 2^e klas, vlechtmotieven in de 4^e klas, de vormtaal uit oude cultuurperioden in de 5^e klas. In de 6^e klas komen er ingewikkelde geometrische figuren bij en perspectief tekenen. Het vormtekenen oefent concentratie en ruimtelijk inzicht.

Euritmie en gymnastiek

Euritmie is een bewegingskunst die in de vrijeschool pedagogisch wordt toegepast. Doel van het euritmisch bewegen op live muziek, gedichten of gereciteerde teksten is, dat het kind niet alleen uiterlijk, maar ook innerlijk in beweging komt. Bij het jongere kind bevordert euritmie mede de motorische ontwikkeling en de samenwerking tussen de twee hersenhelften; in de hogere klassen wordt het sociale aspect in de euritmie nadrukkelijk nagestreefd.



Vanaf klas 1 of 2 wordt er gymnastiek gegeven in de gymzaal. In de lagere klassen komt veel bewegen en motorische oefening vanzelfsprekend vaak aan bod in de speelzaal van school.

Huiswerk

Op onze school wennen kinderen vanaf klas 4 geleidelijk aan het maken van huiswerk. Naast praktische oefening van de leerstof helpt dit een brug te slaan tussen school en thuis. Het wekelijkse huiswerk voor bijvoorbeeld vreemde talen en topografie draagt eveneens bij aan een soepel verlopende overstap naar het vervolgonderwijs. Daar wordt er immers vanuit gegaan dat je je huiswerk kunt plannen. In de 5^e en/of 6^e klas oefenen de kinderen het gebruik van een agenda. Ook wisselen ze met elkaar uit hoe je kunt leren.

Viering van de jaarfeesten

Op de vrijescholen vieren we diverse jaarfeesten als ijkpunten in het jaar. Door het meeleven van het ritme van de jaarfeesten krijgt het jaar contour; Het vieren van de jaarfeesten is een belangrijke sociale activiteit bij ons op school. Sommige feesten worden gevierd in de klas, andere met de hele schoolgemeenschap. Ieder jaarfeest heeft zijn eigen karakter. De vier belangrijkste zijn het Michaëlsfeest, Sint Maarten, Kerstmis, Pinksteren en Sint Jan. Daarnaast vieren we Advent, Sint Nicolaas, Sint Lucia, Drie Koningen, Maria Lichtmis, Palmpasen en Pasen, maar soms ook feesten uit andere culturen die de kinderen bijvoorbeeld via de vertelstof ontmoeten of uit hun eigen culturele achtergrond mee de klas in nemen.

Burgerschap, diversiteit en gezonde relaties en seksualiteit

Net als andere scholen besteden ook wij aandacht aan burgerschap, maatschappelijke diversiteit, inclusie en gezonde relaties en seksualiteit. Uiteraard zorgen wij ook voor een sociaal veilig klimaat in en om de school. Er zijn onderwerpen van burgerschap die in het curriculum van het vrijeschoolonderwijs impliciet en in mindere mate expliciet aan bod komen, uiteraard gerelateerd aan de leeftijds- en ontwikkelingsfasen én de vragen van het kind en/of de klas. We hebben in onze schoolbibliotheek een aanbod van boeken die aansluiten op deze thema's.

Wij geven invulling aan burgerschapsvorming vanuit de basiswaarden vrijheid, gelijkheid en solidariteit, die ten grondslag liggen aan onze democratie. Deze zijn diep verankerd in het vrijeschoolonderwijs. Onze scholen zijn sociale oefenplaatsen omdat kinderen van verschillende niveaus en vanuit verschillende sociale achtergronden langere tijd met elkaar en dezelfde leerkracht in de klas zitten. En nog meer dan dat, zijn het gemeenschappen waarin leerkrachten, kinderen en ouders allemaal een bijdrage leveren. Ons vrijeschoolonderwijs kenmerkt zich door deze samenwerking in gemeenschapszin.



Voor wat betreft diversiteit hanteren wij de diversiteitscode van de Vereniging van Vrijescholen en doen dit vanuit de volgende 3 uitgangspunten:

Toegankelijk - Wij zijn open en toegankelijk voor leerlingen en medewerkers vanuit alle achtergronden.

Divers - Bij ons doet iedereen ertoe en doet iedereen mee. Wij geloven in de kracht van diversiteit. We maken werk van de kennismaking en ontmoeting met de veelkleurigheid en diversiteit van de samenleving, zodanig dat leerlingen zich ontwikkelen tot onderzoekende, wereldwijze en zelfbewuste volwassenen die vanuit gelijkwaardigheid samenleven. De kracht en positiviteit van diversiteit benutten wij door het unieke van elk individu te (h)erkennen en te verwelkomen. Het is onze overtuiging dat mensen elkaar waarderen en verder kunnen helpen dankzij hun verschillen en de overeenkomsten.

Kansengelijkheid & non-discriminatie - Wij staan voor gelijke kansen voor iedereen en spreken ons uit tegen discriminatie op welke grond dan ook.

Wij willen onderwijs bieden waar alle leerlingen welkom zijn en zich thuis voelen en zich vrij durven en kunnen ontwikkelen, ongeacht hun thuissituatie of achtergrond. Wij willen dat leerlingen in ontmoeting en samenwerking kennismaken met diversiteit, en zich er positief en zelfbewust tot leren verhouden.

In de sociale vaardigheidslessen van de klassen 5 en 6 komen relationele vorming en seksualiteit en mediawijsheid expliciet aan de orde.

2. DE ONTWIKKELING VAN DE KINDEREN

De pedagogische vergadering

De aandacht voor de kinderen begint bij de leerkracht in de klas, maar vindt een natuurlijk vervolg in de pedagogische vergadering die ongeveer 1 keer per maand plaatsvindt. Daarin staan studie, klassenbespreking en kinderbesprekingen centraal. Klassenleerkrachten, vakleerkrachten, remedial teacher, schoolleiding en intern begeleider maken deel uit van deze vergadering.

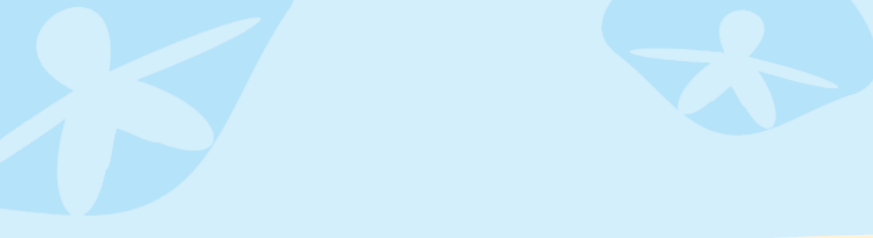
Als een leerkracht hulpvragen heeft ten aanzien van een kind dan zal hij dit kind na overleg met de ouders in de pedagogische vergadering bespreken tijdens een kinderbespreking. De leerkracht geeft een beeld van het kind en stelt zijn of haar hulpvraag. De collega's stellen de leerkracht vragen over het kind en geven hun advies over wat zij zouden doen voor dit kind (in de klas door de leerkracht of leerkrachtondersteuner, buiten de klas door de remedial teacher of thuis door ouders). Mocht deze hulp niet voldoende zijn of moet er duidelijk hulp van buitenaf gezocht worden, dan wordt de intern begeleider ingeschakeld. Naast de kinderbesprekingen, houden we ook elk schooljaar van iedere klas een klassenbespreking zodat het hele team zicht houdt op alle klassen en weet wat er speelt. De kleuters die naar de 1e klas gaan worden altijd in de vergadering door de kleuterleerkrachten overgedragen aan de nieuwe leerkracht(en).

Tijdens andere praktische of onderwijsinhoudelijke overleggen wordt gesproken en gewerkt op didactisch en pedagogisch vlak. Ook worden minimaal eens per jaar de toetsresultaten van de kinderen in de klassen 1 t/m 6 in de vorm van een trendanalyse besproken.

Het leerlingvolgsysteem (LOVS) en toetsing

Om de ontwikkeling van onze leerlingen zo goed mogelijk te volgen hebben we een leerlingvolgsysteem. Alle kinderen worden in beeld gebracht in een didactisch groepsoverzicht waarin in ieder geval voor elk kind de volgende zaken beschreven worden: de stimulerende en belemmerende factoren en de onderwijsbehoeften op het gebied van taal, rekenen, sociaal emotionele ontwikkeling en motorische en kunstzinnige ontwikkeling.

In de kleuterklassen wordt een kleutervolgsysteem gebruikt dat bestaat uit observatielijsten voor de ontwikkeling van de taal- en rekenvoorwaarden en de motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling. Vanaf de 1e klas gebruiken we de toetsen van het leerlingvolgsysteem 'Leerling in Beeld' (Cito) om de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen te volgen. De leerlingen maken tweemaal per jaar een taaltoets (technisch lezen en spelling, begrijpend lezen vanaf klas 4 en werkwoordspelling vanaf klas 5) en in alle klassen een rekentoets. Alle toetsen zijn landelijk genormeerd en geven een goed beeld van de



vaardigheden van de leerlingen in vergelijking met de leerlingen van andere basisscholen. Verder wordt twee keer per jaar de sociaal en emotionele ontwikkeling van de leerlingen in kaart gebracht. In de kleuterklassen wordt daarvoor de kijkwijzer van het leerlingvolgsysteem gebruikt, vanaf klas 1 gebruiken we de vragenlijsten die horen bij de Kanjertraining. Deze vragenlijsten worden vanaf klas 3 ook door de leerlingen zelf ingevuld.

De toetsen van het leerlingvolgsysteem gebruiken we vooral ook om ons onderwijs te evalueren; de toetsuitslagen geven namelijk ook informatie over het onderwijs dat we aanbieden.

De toetsresultaten van iedere klas worden na iedere toetsperiode besproken in het Breed Overleg (BO). Hierbij zijn de klassenleerkracht(en), intern begeleider (IB-er) en eventueel de schoolleider aanwezig. Indien nodig leidt de bespreking tot vervolgafspraken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het geven van extra hulp in of buiten de klas (remedial teaching), het inroosteren van extra oefeningen, het gebruik van ander of extra oefenmateriaal en het aanpassen van de didactiek. Op deze wijze wordt de verantwoordelijkheid voor het onderwijs(niveau) schoolbreed gedragen.

Alle toetsen en waarnemingsinstrumenten zijn opgenomen in een toetskalender. De toetskalender geeft aan wanneer welke toets of observatie wordt gedaan, verwerkt en besproken. De IB-er stelt, in overleg met de RT-er(s), de toetskalender samen en controleert de uitvoering daarvan.

Stapsgewijs ziet dat er zo uit:

1. De toetsen worden door de leerkrachten afgenomen.
2. De resultaten worden tijdens het Breed Overleg besproken.
3. Er worden vervolgacties afgesproken.
4. Eventueel wordt een extern begeleider ingezet.
5. De afspraken worden geëvalueerd na een afgesproken periode. Zo nodig worden er nieuwe afspraken gemaakt.
6. De resultaten worden besproken in de vergadering van de leerkrachten over de trendanalyse.

Het dyslexieprotocol

In de school wordt gewerkt met een dyslexieprotocol. Dit protocol is een leidraad hoe te handelen bij kinderen met mogelijke dyslexie. Uitgangspunt is dat dyslexie zo vroeg mogelijk wordt gesignaleerd. Na extra begeleiding door de leerkracht en RT-er, kan in overleg met de ouder(s) worden besloten een nader onderzoek (door een extern bureau) te laten doen. Als dyslexie wordt vastgesteld ontvangt het kind een dyslexieverklaring. Alleen als er EED (ernstige enkelvoudige dyslexie) wordt vastgesteld krijgt het kind op kosten van de gemeente extra begeleiding.

Omgaan met begaafdheid

Het is een misvatting te denken, dat 'slimme kinderen zich wel redden'. Ook deze groep heeft structurele begeleiding op eigen niveau nodig. In het visiestuk over begaafdheid benoemen we een stappenplan voor

begaafde kinderen. Dit bestaat uit 3 stappen: signaleren, verder onderzoeken en begeleiden. We signaleren op verschillende momenten in de schoolloopbaan onder andere met behulp van diverse meetinstrumenten zoals observaties en screeningslijsten. Hoewel de nodige onderwijsaanpassing in de praktijk per individueel kind verschilt, hebben we de begeleiding voor begaafde leerlingen in grote lijnen schoolbreed vastgelegd, zoals ook te lezen is in onze visie op begaafdheid.

In de kleuterklassen biedt het brede aanbod van ontwikkelingsstof en de tijd en ruimte om zich vrij te ontplooiën voldoende mogelijkheden voor alle kleuters en is er extra uitdagend speelmateriaal. In klas 1 t/m 6 wordt verrijkingsstof in de vorm van moeilijkere taal- en rekenopdrachten, moeilijk rekenwerk van de rekenmethode en smartgames aangeboden aan kinderen die de basisstof beheersen. In de wekelijkse Prismagroep volgen begaafde kinderen van klas 1 t/m 6 hun eigen programma. Zij oefenen extra in het leren leren: het ontwikkelen van growth mindset in plaats van fixed mindset. Ook maken ze soms extra prismawerk in de klas. De IB-er en klassenleerkracht besluiten in het breed overleg dat 2 x per jaar plaatsvindt, welke kinderen welke verrijkingsstof krijgen.

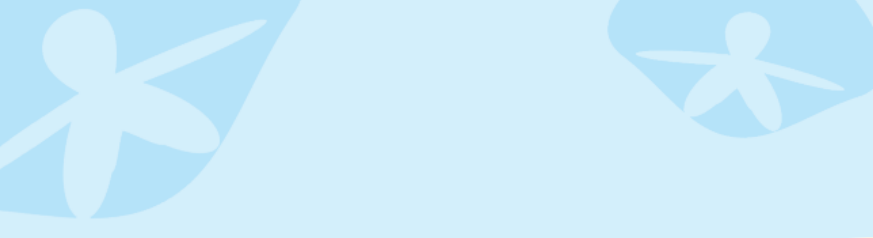
Leervoorwaardenonderzoek

Bij kleuters die na de zomervakantie 6 jaar zijn, wordt door de kleuterleerkracht gekeken naar de leervoorwaarden. Zo nodig wordt een leervoorwaardenonderzoek afgenomen. Niet alleen de kalenderleeftijd van het kind bepaalt of het leerrijp is, maar ook andere factoren spelen hierbij een rol: taalontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal emotionele ontwikkeling, fysieke ontwikkeling, de ontwikkeling van het tekenen, de werkhouding en de taakgerichtheid. Leerrijpheid is een belangrijk begrip in de school omdat de pedagogische aanpak van kleuters en kinderen in klas 1 en verder essentieel verschilt. De school heeft een procedure 'Leerrijpheid' ('Traject kleuters-klas 1 voor leerkrachten en ouders' is bij de IB-er op te vragen).

Overgang naar de 1^e klas

De kleuterleerkrachten bespreken onderling de kinderen die in aanmerking komen voor de 1e klas. De overdracht door de kleuterleerkracht bestaat uit een schriftelijk en een mondeling deel. Het





schriftelijke gedeelte is de overdracht van het kleutervolgsysteem, dat de basis vormt voor het leerlingvolgsysteem dat in de onderbouw wordt aangelegd.

Elk schooljaar is er een gezamenlijke ouderavond over leervoorwaarden ter voorbereiding op de leervoorwaardenonderzoeken en de individuele gesprekken met de ouders. Als er nog twijfels zijn over de leerrijpheid van een kind is verder overleg noodzakelijk. Bij kleuters van 5-6 jaar worden extra observaties gedaan.

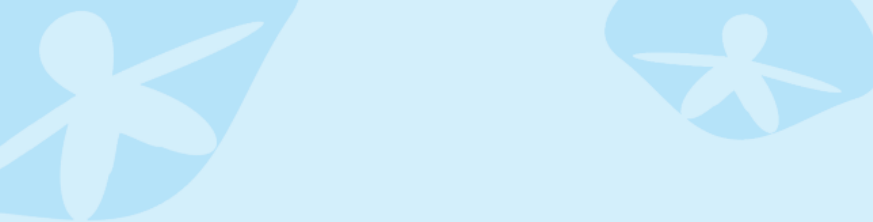
Wanneer de leerkracht overtuigd is of gerede twijfel heeft dat een kind nog niet leerijs is, blijft het kind een jaar langer in de kleuterklas. Uiteraard worden in dit proces de ouders betrokken. Dit extra jaar wordt gebruikt om het kind explicieter te begeleiden in de klas en gerichte activiteiten aan te bieden, zoals extra instructie bij vaardigheden die onvoldoende beheerst worden, motorische ondersteuning of ondersteuning bij de sociaal-emotionele ontwikkeling. Soms is er ook externe begeleiding nodig, bijvoorbeeld met logopedie, spraaktherapie, sensomotorische training, spelbegeleiding of euritmie. Voor alle kinderen die naar de 1e klas gaan geldt één criterium dat altijd vervuld moet zijn; de aanwezigheid van 'taakgerichtheid'. Een kind moet zich op één ding kunnen concentreren en de aanwijzingen van de leerkracht kunnen volgen.

Het is van groot belang dat er samen met de ouders een zorgvuldige beslissing genomen wordt. Als er echter geen overeenstemming met de ouders bereikt wordt, beslist uiteindelijk de schoolleider. De intern begeleider is bij het hele proces betrokken. De procedure 'Traject kleuters-klas 1' is bij de IB-er op te vragen.

Doubleren en versnellen

Op de vrijeschool zijn we terughoudend in het versnellen (klas overslaan) of vertragen (zitten blijven). Dit heeft te maken met onze pedagogische visie dat ons onderwijsaanbod per klas aansluit bij de ontwikkelingsfase van de kinderen. De klas blijft bij voorkeur als sociale eenheid zes jaar bij elkaar. Een plek om van elkaar te leren. In het aanbod stemmen leerkrachten af op de leervraag van de kinderen. Mocht er de leerkracht en de ouder(s) aanleiding zijn te denken dat een kind eventueel gebaat is bij het overdoen/overslaan van een leerjaar, dan geldt de volgende procedure:

Leerkracht, intern begeleider en ouder(s) hebben een gesprek om de mogelijkheden in kaart te brengen. Een erkende instelling kan, als de school dit nodig vindt, een onderzoek doen op cognitief en sociaal en emotioneel gebied. Daarna wordt de mogelijkheid van zitten blijven of een klas overslaan met de klassenleerkracht van de desbetreffende lagere of hogere klas besproken. De vraag of het kind in de volgende klas past, staat daarbij centraal, evenals de noodzakelijke begeleiding. Samen met de ouders proberen leerkracht en IB-er tot een gezamenlijk besluit te komen, het uiteindelijk besluit ligt bij de schoolleider.



Getuigschriften

De leerstof is in de vrijeschool geen doel maar middel tot ontwikkeling van het kind. De leerkracht volgt de vorderingen die het kind op zijn ontwikkelingsweg maakt nauwkeurig. Hij vergelijkt daarbij de vorderingen en het niveau met datgene wat normaal geacht mag worden voor een kind van die leeftijd. Tweemaal per jaar ontvangen ouders daarvan verslag. Halverwege het jaar, na de voorjaarsvakantie, een kort mondeling verslag in de vorm van een 10-minutengesprek en aan het eind van het jaar, voor de zomervakantie, een schriftelijk 'getuigschrift'. In het 10-minutengesprek wordt een beeld gegeven van de ontwikkelingen van het kind en komen de resultaten van de toetsen aan bod.

Het getuigschrift is uitgebreider. In het eerste gedeelte beschrijft de leerkracht een algemeen beeld van de ontwikkeling van het kind, waarna de ontwikkeling in de perioden en vaklessen volgt, aangevuld met een beschrijving van de vakleerkrachten. In het algemene beeld wordt vooral de sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling beschreven. In de hogere klassen wordt het getuigschrift gericht aan de kinderen. Het tweede gedeelte van het getuigschrift is voor het kind zelf. Het bestaat uit een spreuk en een tekening/schildering. In deze spreuk en afbeelding heeft de leerkracht een beeld gegeven van de ontwikkeling van je kind of wat nog verder ontwikkeld mag worden.

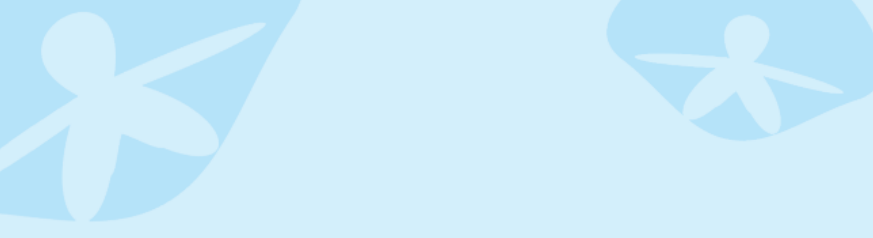
Het getuigschrift is geschreven aan de ouders en we vragen dat in eigen bewoordingen door te nemen met het kind. Aan het begin van het volgende schooljaar is er een lang oudergesprek waarin ingegaan kan worden op de inhoud van het getuigschrift.

De rol van de intern begeleider

De intern begeleider (IB-er) is een wezenlijk onderdeel van de ondersteuningsstructuur op onze scholen. De IB-er is onder verantwoordelijkheid van de schoolleider belast met het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het ondersteuningsbeleid, de coördinatie en uitvoering van het ondersteuningsbeleid in de school, de begeleiding van leraren en is deels verantwoordelijk voor professionalisering.

Twee keer per schooljaar heeft zij Breed Overleg (BO) met de leerkrachten, remedial teacher en zo nodig de schoolleider, waarin alle kinderen worden besproken. Dit gebeurt naar aanleiding van het door de leerkracht ingevulde didactisch groepsoverzicht waarin voor alle kinderen de stimulerende en belemmerende factoren om onderwijs te kunnen volgen staan beschreven. Ook zijn hierin de onderwijsbehoeften van een kind op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling, werkhouding, motorische en kunstzinnige vaardigheden opgenomen.

Zoals al eerder genoemd wordt de IB-er door een leerkracht, of ouders, gevraagd mee te denken wanneer een kind een leer- of ontwikkelingsvraag heeft waar de leerkracht of ouders geen antwoord op hebben. De IB-er heeft contacten met externe instanties en ondersteunt de leerkracht bij het opstellen van een handelingsplan of Ontwikkelings Perspectief Plan (OPP). De IB-er coördineert dus alle hulpvragen en werkt nauw samen met de remedial teacher (RT-ers), de ouders en externe partijen.



De rol van de remedial teacher

De remedial teachers van onze scholen begeleiden de kinderen wanneer zij ondersteuning nodig hebben met taal, rekenen, handschrift of motoriek. In eerste instantie zal de klassenleerkracht het kind extra aandacht geven in de klas, maar als deze extra aandacht niet het gewenste effect heeft, wordt de hulp van de remedial teacher ingeroepen.

In overleg wordt besloten of de hulp in of buiten de klas wordt gegeven. De remedial teacher maakt een handelingsplan voor het kind waarin de aanpak en de doelen duidelijk zijn omschreven. De ouders worden altijd door de klassenleerkracht geïnformeerd over deze vorm van begeleiding. De remedial teacher brengt verslag uit naar de ouders over de vorderingen van het kind. De intern begeleider bewaakt en begeleidt de procedures.

We hanteren de volgende afspraken: Een kind kan gedurende de 6 schooljaren in de onderbouw in aanmerking komen voor maximaal 3 maal een periode remedial teaching. Een periode duurt 10 weken. De remedial teacher en de klassenleerkracht beslissen samen of de maximaal 3 perioden aaneengesloten worden gegeven of verspreid over meer jaren. Wanneer een leerling na 3 periodes nog steeds remedial teaching nodig heeft, dan zoeken we samen met het SWV naar een passende ondersteuning.

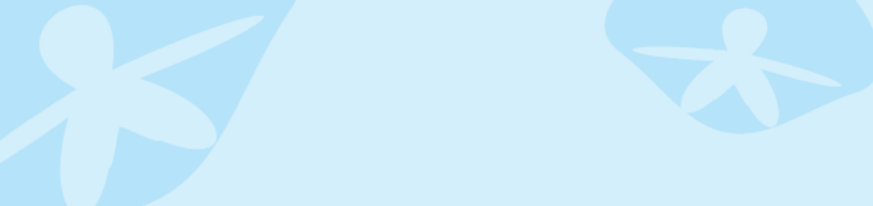
Ondersteuning voor kinderen met specifieke behoeften

De ondersteuning die alle kinderen op school krijgen noemen we de basisondersteuning (handelingsgericht werken - HGW): aanbieden van basis-, verlengde of extra instructie of verrijking/verdieping voor de leerling door de leerkracht. Aandacht voor pedagogisch klimaat, gewoontevorming en werkhouding. Inzet van Expliciete Directe Instructie tijdens de instructies. De voortgang van kinderen wordt twee keer per jaar gecommuniceerd met ouders, in een lang en een kort oudergesprek.

Wanneer de basisondersteuning niet toereikend is, is er extra ondersteuning binnen de klas door de leerkracht: start met het verhelderen van onderwijsbehoeften, om deze vervolgens om te zetten in handelen eventueel na het voeren van een kinderbespreking (in het team of met de IB-er). Ook kan de leerkrachtondersteuner in de klas worden ingezet, zodat de leerkracht extra of verlengde instructie of pre-teaching kan geven, of (diagnostische) kindgesprekken kan voeren. De leerkracht maakt een (groeps)handelingsplan in overleg met IB-er. De evaluatie het handelingsplan wordt gedaan met ouders. Als extra ondersteuning in de klas niet werkt, krijgt het kind extra ondersteuning buiten de klas: individueel of in een groepje met bijvoorbeeld de leerkrachtondersteuner of RT-er, in de Prismagroep. Prisma wordt ingezet vanaf klas 1. Dit wordt ieder half jaar tijdens het breed overleg tussen leerkracht en IB-er geëvalueerd. In de kleuterklassen is ook aandacht voor begaafde kinderen. De ondersteuning buiten de klas wordt vastgelegd in een handelingsplan door RT-er of IB-er. Bij deelname aan de Prismagroep wordt geen handelingsplan geschreven.



Ondersteuning (van) buiten de school: de HGW-cyclus wordt gevolgd, nu zijn er naast leerkracht, ouders, IB-er ook externen (SWV, Kindertherapeuticum, buurtteam, JGZ) betrokken. Voor ondersteuning van kleuters kunnen we ook een beroep doen op 'Team Jonge Kind' van het SWV. Samen bekijken we wat er al gedaan is en met welk resultaat, wat er nodig is en aan welke doelen we willen werken, welke middelen daarvoor geschikt zijn en wat het vraagt qua organisatie. Kinderen met een eigen leerlijn krijgen een Ontwikkelings Perspectief Plan (OPP), met specifieke instructies en maatwerk voor wat betreft de leerstof. Het OPP (Topdossier) wordt elk half jaar besproken met ouders. De ondersteuningsstructuur wordt gemonitord en begeleid door het ondersteuningsteam dat bestaat uit IB-er en RT-ers, bouwcoördinator, buurtteammedewerker, jeugdprofessional en eventueel leerkrachtondersteuner. Samen met de schoolleiding is er regelmatig overleg over de ondersteuning die wij bieden. Als we voor wat betreft de begeleiding van een kind er in het ondersteuningsteam samen met de leerkracht niet uit komen, schakelen we één van onze kernpartners (leerplicht, buurtteam, JGZ, SWV) en/of gespecialiseerde jeugdhulpverlening in. We vinden samenwerking met ouders heel belangrijk, dus ouders worden geïnformeerd wanneer een handelingsplan of OPP in gang wordt gezet. We vinden een gedegen, transparante communicatie met ouders belangrijk. We streven ernaar om alle betrokkenen bijeen te krijgen als een



gesprek met ouders plaatsvindt. De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de leerkracht en de IB-er.

Buurtteams

Van de kernpartners lichten we het Buurteam verder toe omdat ouders deze ook zelf kunnen inschakelen. De Buurtteams vallen onder verantwoordelijkheid van de gemeente Utrecht. Ook de school kan (in overleg met de ouders) het Buurtteam inschakelen om ondersteuning te vragen op het gebied van onderwijs en opvoeding of in de thuissituatie.

Het Buurtteam kijkt welke hulp nodig is en legt zo nodig contact met de juiste organisaties (zie: www.buurtteamsutrecht.nl).

Passend onderwijs

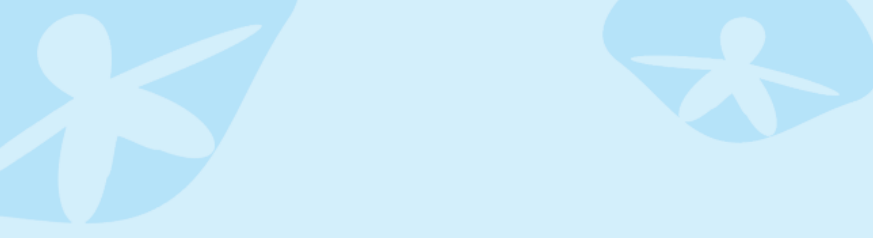
Het doel van het vrijeschoolonderwijs is leerlingen opvoeden tot zo volledig mogelijk en unieke mensen, verbonden met het grotere geheel waar zij deel van uitmaken. We geven onderwijs dat is afgestemd op de individuele behoeften van de leerlingen. Daarbij trachten we de individuele behoeften onder te brengen in de basisondersteuning.

Op onze school geven we passend onderwijs: Onderwijs dat is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Bij iedere aanmelding van een kind wordt gekeken of er een ondersteuningsvraag is en of de school hierop kan afstemmen. Het schoolondersteuningsprofiel speelt een rol bij de toelating van leerlingen (zie Aannamebeleid). Bij een specifieke ondersteuningsbehoefte wordt het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs gevraagd mee te kijken. Voor onze scholen is dat SWV Utrecht PO (meer informatie over het SWV Utrecht PO is te vinden op <https://swvutrechtpo.nl>).

Passend onderwijs krijgt ook gestalte in de klas. Onze leerkrachten stemmen het handelen af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze werken handelingsgericht. Handelingsgericht werken (HGW) betekent dat er bij alle leerlingen gekeken wordt naar de stimulerende en belemmerende factoren en er wordt gezocht naar handelingsgerichte oplossingen.

De leerkracht van de betreffende klas noteert deze onderwijsbehoeften van elke leerling in het leerlingvolgsysteem (ParnasSys of Volglijn). In de groepsindeling per vakgebied (klas 1 tot en met 6) worden leerlingen geclusterd op instructiebehoeften en ondersteuningsbehoeften. Deze onderwijsplannen en groepsindelingen worden twee keer per jaar geëvalueerd en aangepast.

Naast de ondersteuning in de klas heeft de school een ondersteuningstructuur waarbij er gebruik gemaakt kan worden van remedial teaching en Prismalessen voor begaafde leerlingen.



Plaatsing naar het speciaal (basis)onderwijs

Ondanks alle inspanningen kan het voorkomen dat een kind meer gebaat is bij aangepast onderwijs op een speciale basisschool of een school voor speciaal onderwijs. Op grond van het OPP bepaalt de TLC (Toelaatbaarheidscommissie) van het samenwerkingsverband of het kind kan worden toegelaten tot het speciaal (basis)onderwijs.

Vragen of zorgen over kind, de klas of de school

Ouders en school hebben een gemeenschappelijk belang, en dat is het opvoeden en onderwijzen van de kinderen. Meestal gaat dat naar verwachting, maar mogelijk zijn er vragen of is er behoefte aan verduidelijking. Wij vinden het belangrijk om daar met de ouders over in gesprek te zijn en te blijven. De klassenleerkracht is daarvoor het eerste aanspreekpunt. Toch kan het voorkomen dat de zorgen over een kind en/of de klas na een gesprek met de klassenleerkracht niet zijn weggenomen. In dat geval kunnen de ouders hun zorgen bespreken met de intern begeleider of met de schoolleider.

Voor vragen over de school kun je je rechtstreeks tot de schoolleider wenden.

Onze scholen beschikken ook over een klachtenprocedure.

Resultaten van het onderwijs

Als resultaat van het onderwijs willen wij bereiken dat de kinderen later als volwassenen op hun eigen wijze hun eigen leven vorm kunnen geven en hun levensopdrachten kunnen vervullen binnen de toekomstige maatschappelijke samenleving. Kinderen leren hun eigen vaardigheden en gevoelens kennen en ontwikkelen binnen de gemeenschap van klas en leerkracht. De leerstof is daarbij het belangrijkste ontwikkelingsmateriaal. Door beleving van de leerstof gaan de kinderen vanuit hun eigen unieke mogelijkheden een zinvolle verbinding aan met de wereld om hen heen.

Het afsluiten van de schoolloopbaan

In klas 5, maar zeker in klas 6 begint het einde van de basisschool te naderen. Op de Vrije School Utrecht bereiden we onze leerlingen en hun ouders zo goed mogelijk voor op de overstap. Voor ons staat een passende plek, die tegemoetkomt aan de onderwijsbehoeften van het kind centraal.

In klas 5 krijgen de kinderen dan ook een oriënterend advies, ook wel pre-advies genoemd. Een richting om scholen te gaan bezoeken en te kijken welke stap passend zou zijn.

In klas 6 zetten we het proces voort, startend met een ouderavond aan het begin van het schooljaar. Op die avond leggen we de volledige procedure uit en hoe we elkaar daarbij kunnen ondersteunen zodat het kind, de leerling, uitstroomt naar een aansluitende school voor voortgezet onderwijs.

Alle algemene informatie kan worden nagelezen op: [Naar het VO - Utrecht en Stichtse Vecht](#)

Wanneer een keuze is gemaakt voor een school worden de kinderen aangemeld bij het voortgezet onderwijs. De klassenleerkracht van het kind geeft een advies dat gebaseerd is op de ontwikkeling van het kind zoals de leerkracht dat heeft waargenomen en op de toetsen van het leerlingvolgsysteem. Als extra onderbouwing van het advies wordt bij sommige leerlingen een Drempelonderzoek afgenomen. Hierbij worden de vaardigheden op het gebied van taal en rekenen getoetst.

Het definitieve advies is dus gebaseerd op de ervaring van de leerkracht met de leerling, de resultaten van de toetsen van Leerling in Beeld (Cito) zoals die in het leerlingvolgsysteem van iedere leerling zijn opgenomen en soms op de resultaten van het Drempelonderzoek. Uiteraard wordt dit advies met de ouders besproken. Het definitieve advies wordt verwerkt in het onderwijskundig rapport (OKR) en door de school gestuurd naar de 1^e keuze VO-school van het kind.

Na het definitieve advies van de leerkracht wordt halverwege klas 6 een landelijke eindtoets afgenomen. Voor meer informatie: www.toets.nl. De doorstroomtoets is niet bepalend voor het schooladvies, maar als het resultaat van de doorstroomtoets beter is dan het schooladvies, is de school verplicht het advies te heroverwegen.

Aansluiting op het vervolgonderwijs

Vrijescholen vormen in principe een verticale schoolgemeenschap. Behalve de kleuterklas en onderbouw (klas 1 t/m 6) is er ook een bovenbouw, die klas 7 t/m klas 12 omvat. De bovenbouw biedt examens aan op VMBO-T, Havo en VWO niveau. In het leerplan wordt zoveel mogelijk gestreefd om de uitgangspunten van het vrijeschoolonderwijs inhoud en vorm te geven. Zo is er binnen de bovenbouw een middenbouw, die bestaat uit de klassen 7 en 8.

De zesdeklassers kunnen kiezen voor de bovenbouw in Utrecht of Zeist of voor het reguliere vervolgonderwijs.

Jaarlijks nodigen wij vertegenwoordigers van de bovenbouw uit om ouders van de 5e en 6e klas informatie te geven. Informatie over scholen voor voortgezet onderwijs is op school beschikbaar via de leerkracht van de 6^e klas.

Schooladviezen leerlingen 2022-2023*	
67 leerlingen	
Vmbo- b/k	4,5%
Vmbo- k	4,5%
Vmbo- (g)t	13,4%
Vmbo- (g)t – havo	9%
Havo	19,4%
Havo / vwo	20,9%
Vwo	28,4%

3. DE VRIJESCHOOL

Vrijescholen

De Vrije School Utrecht is één van de vele vrijescholen in Nederland. Buiten Nederland vindt men ze vooral in Duitsland maar ook in Rusland, India, Zuid-Afrika, Argentinië en in talrijke andere landen. Wat hebben al die scholen met elkaar gemeen? Allereerst het predicaat 'vrij'. Dat heeft betrekking op twee dingen:

- het doel: kinderen 'op te voeden tot vrijdenkende mensen'
- het streven naar 'vrijheid van inrichting van onderwijs'

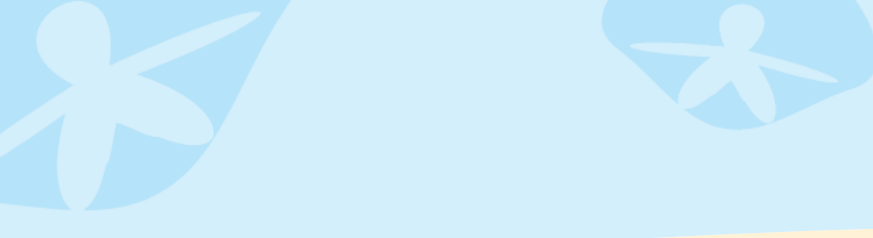
'Opvoeden tot vrijdenkende mensen' betekent niet, dat de kinderen alles mogen en niets moeten. Dat zou geen opvoeden zijn. Het betekent wel, dat we het kind helpen zich bewust te worden van zijn levensmotief, zijn vermogens en zijn eigen wil. De kernvragen van elk kind; wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik, spelen op de achtergrond door het gehele vrijeschoolonderwijs heen. Wanneer het kind in de schoolperiode een voorlopig antwoord op deze vragen vindt, kan het als jong volwassene stevig met beide benen in de wereld staan.

'Vrijheid van onderwijs' is een grondwettelijk recht. Onderwijs geven is een vak. Ons inziens komt dat tot zijn recht als de leerkracht vrij en relatief autonoom voor de klas kan staan met inachtneming van de verantwoordelijkheden die bij het vak komen kijken.

Wat is een vrijeschool?

De vrijeschoolpedagogie is gebaseerd op de antroposofie, het gedachtegoed van Rudolf Steiner (1861-1925). De eerste vrijeschool werd in 1919 in Stuttgart opgericht voor de kinderen van de arbeiders van de Waldorf-Astoria sigarettenfabriek, als onderdeel van de door de antroposofie geïnspireerde maatschappelijke vernieuwingsbeweging. Rudolf Steiner heeft aan de leraren en ouders van de eerste vrijeschool een visie op onderwijs en veel praktische adviezen gegeven. Deze aanwijzingen vormen nog steeds een bron van inspiratie voor de leerkrachten en zijn tevens de basis voor het leerplan. De laatste 20 jaar is de vrijeschoolbeweging sterk gegroeid. Voor meer informatie: www.vrijescholen.nl

Een volledige vrijeschool bestaat uit één of meer kleuterklassen, een onderbouw van klas 1 t/m 6 (6-12 jaar), een middenbouw (klas 7 en 8) en een bovenbouw (klas 9 t/m 12). De midden- en bovenbouw zijn ondergebracht bij Waldorf Utrecht en de Stichtse Vrije School in Zeist. Het vrijeschoolleerplan van onder-



midden- en bovenbouw vormt een geheel en voorziet in de begeleiding van het kind vanaf het vierde tot en met het achttiende levensjaar. Onder-, midden- en bovenbouw zijn zo op elkaar afgestemd, vormen een doorgaande leerlijn, dat eenmaal behandelde thema's later in een andere vorm uitgewerkt kunnen worden.

In de vrijescholen brengen de leerkrachten samen het leerplan in de praktijk. Zij vormen samen het team, dat verantwoordelijk is voor zowel de inhoudelijke als de organisatorische kant van het onderwijs. Het antroposofisch mensbeeld biedt de leerkrachten de mogelijkheid om inzicht in het kind te krijgen. Vanuit dit inzicht wordt het kind opgevoed en onderwezen. Hoewel onze visie geen lesstof voor de kinderen vormt, is het wel essentieel dat ouders de vrijeschoolpedagogie onderschrijven.

Visie, onderwijs en mensbeeld

Onze visie

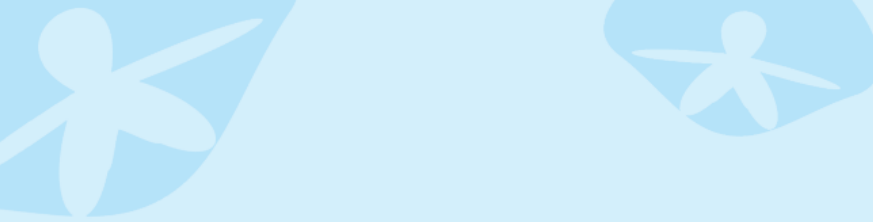
De vrijeschool is gebaseerd op het gedachtegoed van Rudolf Steiner en gaat ervanuit dat er naast de fysieke wereld er ook een geestelijke wereld is. Deze werelden zijn verbonden en beïnvloeden elkaar. Ieder mens wordt in de fysieke wereld geboren met (een) levensthema('s) en een levensbestemming en begint een ontwikkeling van lichaam, ziel en geest. Door een geïntegreerde ontwikkeling van denken, voelen en willen, verbindt een mens zich met zijn levensbestemming. De schoolgemeenschap is er in de vrijeschool op gericht om mogelijkheden te scheppen om de intellectuele, sociale, creatieve en kunstzinnige vermogens van kinderen in samenhang te ontwikkelen, zodat zij zich kunnen verbinden met hun bestemming.

Onderwijs en mensbeeld

Het mensbeeld, zoals door Steiner beschreven, is in de vrijeschool expliciet verbonden met het leerplan. Wat is een mens en in het bijzonder een kind eigenlijk? Hoe en waardoor ontwikkelt het zich? De mens wordt gezien als een lichamelijk wezen, maar tegelijkertijd - anders dan een dier - ook als een individueel geestelijk wezen met een ruimer bewustzijn. Het kind komt op aarde, niet als een onbeschreven blad, waaraan je zomaar kennis, vaardigheden en houding kunt toevoegen. Het brengt vanuit zijn geestelijk wezen speciale talenten en motieven mee, die het met behulp van zijn lichamelijk wezen kan ontwikkelen en realiseren. Als het ware 'tussen' het geestelijke en het lichamelijke wezen ontwikkelen zich de psychische of zoals wij ze zien: zielskwaliteiten.

Hoofd, hart en handen

In de kleutertijd en eigenlijk in de gehele periode van 0 tot 6 à 7 jaar staat de lichamelijke ontwikkeling van het kind centraal; de groei en de motoriek. Door veel te spelen en te bewegen, door een regelmatige dagindeling, door liedjes en een positieve sfeer wordt het kind 'baas in eigen lichaam'. Daarna, tot in de



puberteit, komen de gevoelskwaliteiten meer op de voorgrond. Het kind beleeft zichzelf en de omgeving dan in hoge mate in zijn gevoelens. Daarom sluit de leerkracht met het onderwijs allereerst bij het gevoelsleven van het kind aan. Dat gebeurt als het kind voor iets 'warm' kan lopen, er enthousiast voor wordt. Door de lesstof beeldend te brengen en een sfeer te scheppen waarin kunstzinnigheid en de kinderlijke belevingswereld een belangrijke plaats innemen, worden fantasie en voorstellingsvermogen gestimuleerd. Ook de manier van 'denken' en 'willen' (handelen) worden aangesproken. Op de vrijeschool spreekt de leerstof hoofd, hart en handen aan. Elk kind heeft de aanleg om origineel, creatief en probleemoplossend te denken. Het is aan de leerkracht dat vermogen te verzorgen en te stimuleren.

Leeftijdsfase en niveau

Kenmerkend voor het vrijeschoolonderwijs zijn het klassikale onderwijs en de aansluiting op de ontwikkelingsfase van het kind. Welke rol speelt daarbij het niveau van het kind? Het 'niveau' is niet eenduidig. Een kind kan motorisch, sociaal en emotioneel zeer bij de tijd zijn, terwijl het op kennisniveau achter blijft. En ook het omgekeerde komt in allerlei variaties voor.

Aan het kennis- of cognitieve niveau wordt vaak veel waarde gehecht. Het is gemakkelijk te meten en in getallen uit te drukken. In de Vrije school Utrecht doen wij dit door het gebruik van de toetsen van Leerling in Beeld, het Cito leerlingvolgsysteem en de doorstroomtoets van IEP in klas 6. Daarnaast worden ook andere aspecten van de kinderen bekeken. Het cognitieve niveau is niet als enige bepalend voor succes in het vervolgonderwijs of het verwerven van een waardevolle maatschappelijke rol. Stabiliteit, creatieve en sociaal-emotionele vermogens en doorzettingsvermogen zijn daarvoor net zo belangrijk. Door het kind aan te spreken op hoofd, hart en handen, wil de vrijeschool het evenwicht tussen al deze factoren benadrukken.

De autonomie van de leerkracht

In vrijescholen is de leerkracht autonoom. Wat betekent dit? De leerkrachten laten zich in de eerste plaats inspireren door de antroposofie. Zich door antroposofie laten inspireren houdt in dat men een ontwikkelingsweg gaat, met als doel zich het antroposofisch mensbeeld en de daarop gebaseerde vrijeschoolpedagogie eigen te maken. Dit is een zeer persoonlijk proces van zelfopvoeding. De ervaring van de leerkracht en het eigen inzicht zijn daarbij van belang en motivering van keuzes in lesstof, binnen de gestelde kaders van de Vrije School Utrecht.

Dit betekent overigens niet dat de leerkracht antroposofie onderwijst. Dit betekent wel dat de leerkracht pedagogisch autonoom is en vrij in hoe de lesstof wordt aangeboden, al vormt het leerplan van de scholen de gezamenlijke basis.

Dezelfde leerkracht drie jaar voor de klas

Als de kinderen van de kleuterklas naar de 1^e klas gaan, krijgen zij een nieuwe leerkracht. Het uitgangspunt is dat deze onderbouwleerkracht drie jaar met de klas meegaat. Vanaf de 4^e klas krijgen de leerlingen een andere meester of juf. Op deze manier kunnen de kinderen en de leerkracht een waardevolle continuïteit opbouwen en wordt tegelijkertijd tegemoet gekomen aan de behoefte aan afwisseling. Deze verbintenis van drie jaar is ook een oefening voor kinderen, ouders en leerkracht om lagere tijd aan de relatie te kunnen werken, ook als het moeilijk is.

Hoewel het uitgangspunt is dat een leerkracht 3 jaar met de klas meegaat, kan daar om diverse redenen van worden afgeweken. Redenen kunnen onder meer zijn het vertrek van een leerkracht, de wens van een leerkracht om minder te gaan werken of om een onderwijskundige reden. Jaarlijks wordt bekeken wat op schoolniveau het beste is voor de klassen; het borgen van het welzijn van alle leerlingen en de kwaliteit van het onderwijs staan voorop bij de keuze die gemaakt wordt.

Overigens ontmoet het kind niet alleen de eigen leerkracht. Vanaf de kleuterklassen staan er voor bepaalde (vak)lessen ook andere leerkrachten voor de klas, namelijk vakleerkrachten of klassenleerkrachten van andere klassen.

De bezetting van de klassen voor het volgende schooljaar wordt in juni bekend gemaakt en valt onder verantwoordelijkheid van de schoolleiding.

Het spreekt voor zich dat wanneer er wel gewisseld wordt van leerkracht, dit een bijzondere gebeurtenis is die een zorgvuldige begeleiding vraagt. Om de overdracht optimaal te laten verlopen worden de volgende stappen gezet:

Voor de zomervakantie:

1. De klas en/of de leerlingen worden door de klassenleerkracht in het breed overleg met de intern begeleider besproken.
2. De klassenleerkracht bespreekt alle leerlingen met de nieuwe leerkracht.
3. Kennismakingsavond 1^e klas: de leerkracht(-en) stelt zich voor aan de ouders en geeft een vooruitblik op het nieuwe schooljaar. Bij de andere onderbouwklassen die het betreffen, wordt een kennismakingsmoment aansluitend aan de schooltijden georganiseerd.

Na de zomervakantie:

1. In de periode tot de herfstvakantie is er tweewekelijks contact tussen leerkracht(-en) en de intern begeleider over het reilen en zeilen in de klas. Vooral gaat het dan over de voortgang van de lesactiviteiten en de begeleiding van de individuele leerlingen.

2. Na de herfstvakantie bespreekt de leerkracht de klas in de leerkrachtenvergadering of met de intern begeleider en wordt de overdrachtsperiode afgesloten. Zo nodig nadat er vervolgafspraken zijn gemaakt.
3. In de periode september-november heeft de klassenleerkracht met alle ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind.



4. CONTACTEN TUSSEN OUDERS EN LEERKRACHTEN

De rol van de ouder en de leerkracht

Onderwijs en opvoeding hebben veel met elkaar te maken. Daarom is een goed contact tussen ouders en leerkrachten van groot belang voor het kind. Ouders vervullen een positieve rol als ze belangstellend en opbouwend kritisch het gebeuren in de klas volgen. Vooral nieuwe ouders hebben vaak allerlei vragen over de school, het onderwijs en de leerkrachten. Het is goed die vragen in alle openheid te stellen en mede daardoor te bouwen aan de sfeer van vertrouwen en tolerantie. De leerkrachten staan open voor de ouders en informeren hen goed over de ontwikkeling van het kind, over het onderwijs en de visie op beiden.

Welke contactmomenten zijn er?

Oudergesprekken

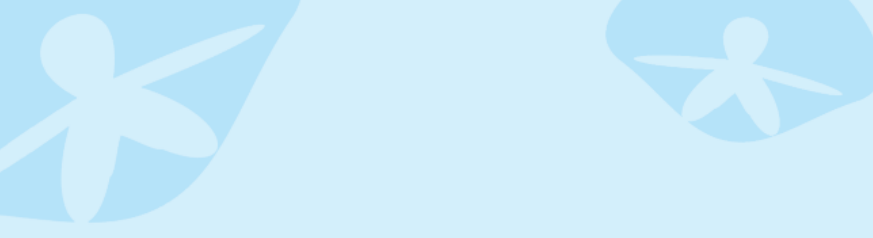
Tijdens de oudergesprekken staat het individuele kind centraal. De leerkracht vertelt over hoe het kind zich ontwikkelt op sociaal-, emotioneel en cognitief gebied en er is tijd om vragen te bespreken. Enerzijds wordt er vanuit de school verslag gedaan, anderzijds is er gelegenheid in gesprek te komen over de beste wijze om het kind te begeleiden, op school en eventueel thuis. Ook de toetsresultaten komen aan bod.

Er zijn twee momenten per schooljaar dat er oudergesprekken gevoerd worden. Het doel hiervan is om de ouders op hoofdzaken op de hoogte te houden van de vorderingen en de ontwikkeling van het kind. In september-november worden er 20 minuten gesprekken gevoerd, waarin er uitgebreider over het kind gesproken kan worden. Met name in de hogere klassen is het kind bij (een deel van) het gesprek aanwezig en is het een ouder/kindgesprek.

In maart worden er gesprekken van circa 10 minuten gehouden. Indien nodig kunnen er altijd extra gesprekken worden gevoerd, of kan er een huisbezoek worden afgesproken. Het initiatief voor een langer gesprek kan zowel van een leerkracht of de intern begeleider komen als van de ouders.

We streven naar een duidelijke structuur en opbouw in de gesprekken. Van het oudergesprek maakt de leerkracht een verslag. De verslagen worden gedeeld met de ouders en bewaard in het leerlingdossier. Zo zijn ze ook toegankelijk voor de duo-leerkracht, intern begeleider en een vervangende leerkracht.

In de kleuterklassen worden er met ouders van leerrijpe (of net niet leerrijpe) oudste kleuters een uitgebreider gesprek gehouden.



Contact met de leerkracht per mail, telefoon of Parro

Bij een vraag over het kind, kan er telefonisch of per mail of via Parro contact opgenomen worden met de leerkracht. Bij voorkeur wordt er dan een afspraak voor een gesprek op school gemaakt, tenzij de vraag telefonisch, via mail of app eenvoudig te beantwoorden is. Er wordt niet over inhoudelijke zaken gemaild of geappt met ouders, alleen over praktische afstemming.

Tijdens de eerste ouderavond van het jaar zal de leerkracht aangeven op welke wijze hij/zij met de mail of Parro om wil gaan en geeft aan wanneer hij/zij bereikbaar is.

Contact met de school per mail, telefoon of Parro

De school is telefonisch bereikbaar vanaf ca. 08.00 uur. Bij afwezigheid wordt het antwoordapparaat automatisch ingeschakeld en kan een bericht ingesproken worden. Na 17.00 uur is de school niet meer bereikbaar.

Het gebruik van mail of app: voor de schooladministratie maakt de school gebruik van de mail en voor praktische berichten van de schoolleiding of van leerkrachten maken we gebruik van Parro of de mail.

Algemene ouderavonden en thema avonden.

Aan het begin van het schooljaar is er een algemene ouderavond. Daarnaast zijn er incidenteel themabijeenkomsten in de ouderkring en/of lezingen. Er worden dan onderwerpen besproken die de hele schoolgemeenschap aangaan, bijvoorbeeld pedagogische onderwerpen die in meerdere klassen spelen of informatie over de achtergronden van het onderwijs.

Ouderavonden kleuterklassen en klas 1 t/m 6

Op ouderavonden worden ouders over het reilen en zeilen van de klas als geheel geïnformeerd. Aan de orde komen meestal een inhoudelijk deel over ontwikkelings- en leeftijdsfase, vertelstof, bepaalde pedagogische achtergronden van een vak, periodes of een jaarfeest. Ook is er een praktisch deel; waar is de klas mee bezig, wat is er de afgelopen weken aan de orde geweest of zal binnenkort aan de orde komen? Schriften, handwerk en kunstzinnig werk van de kinderen kunnen bekeken worden en er worden praktische afspraken gemaakt. Af en toe doen de ouders samen een lesactiviteit uit het leerplan van de klas, zoals schilderen, knutselen voor een jaarfeest, bewegend rekenen, euritmie, vormtekenen of iets dergelijks. Soms is er behoefte aan uitwisseling en dialoog over een opvoedkundig thema en wordt dat door de leerkracht of (één van) de ouders voorbereid. Het bezoeken van de ouderavonden legt de basis voor een goed contact met de klassenleerkrachten en schept een band met de andere ouders van de klas. Het bijwonen van de ouderavonden is wat de school betreft een “must”.

Klassenouders

Een belangrijke schakel tussen de leerkracht en de oudergroep zijn de klassenouders. De leerkracht heeft regelmatig overleg met de klassenouders. Zij zijn extra betrokken bij de klas, bijvoorbeeld voor afspraken en planning voor hulp bij allerlei activiteiten zoals ouderavonden, schoolreisjes, jaarfeesten,



toneelstukken en hulp in de klas. De leerkracht benadert zelf ouders of zij de rol van klassenouder willen vervullen.

Getuigschriftenuitreiking

Eén keer per jaar, vóór de zomervakantie, krijgen de kinderen van de klassen 1 t/m 6 een getuigschrift. De uitreiking ervan is een feestelijke bijzondere gebeurtenis. In de klassen 1 en 6 worden ouders door de leerkracht uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

Schoolactiviteiten

Regelmatig zijn er allerlei activiteiten op school zoals toneelstukken, open lessen, gezamenlijk te vieren jaarfeesten, een seizoensmarkt, een kledingbeurs, door de kinderen georganiseerde markten en avonden waarin kinderen of ouders laten zien wat ze kunnen. Wij vinden het belangrijk om als schoolgemeenschap dit soort activiteiten met elkaar te beleven.

Communicatiemiddelen

Schoolgids

De bedoeling van de schoolgids is zo duidelijk mogelijk informatie te geven over allerlei zaken van de Utrechtse vrijescholen. De schoolgids wordt aan het begin van de schoolloopbaan van het kind aan de ouders gemaïld, samen met de bijlage bij de schoolgids. De jaarlijkse bijlage bij de schoolgids wordt ieder jaar aangepast aan de actuele situatie. Hierin is vooral praktische informatie te vinden over vakanties, schooltijden, adressen, de structuur van de school en wie er werkzaam zijn op school.

Website

Op onze website www.vrijeschoolutrecht.nl is in het kort informatie uit deze schoolgids te vinden. Deze schoolgids kan daar ook gedownload worden.

Nieuwsbrief

Iedere school heeft een eigen nieuwsbrief welke elke 3 weken digitaal wordt verzonden. Hierin staan de mededelingen vanuit de school, maar ook nieuws uit de klassen.

Ouderportaal

Op het ouderportaal van het leerlingenadministratiesysteem ParnasSys kunnen ouders, mits de e-mailadressen bij ons bekend zijn, inloggen om gegevens van het kind of kinderen te bekijken. Andere gegevens zijn de jaarkalender en toetsscores van Leerling in Beeld van Cito van het kind.

Informatieverstrekking gescheiden ouders

Indien beide ouders belast zijn met het ouderlijk gezag, zijn de ouders gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen en nemen zij samen beslissingen die over de opvoeding van het kind gaat. We vertrouwen erop dat de ouders elkaar informeren. Als dit niet mogelijk is, zullen we beide ouders afzonderlijk van elkaar informeren. We vragen ouders zelf contact met de school op te nemen, als deze situatie voor hen van toepassing is. Wij zullen beide ouders op gelijke wijze informeren.

Indien slechts een van de beide ouders ouderlijk gezag heeft, is het met het gezag belaste ouder verantwoordelijk voor de beslissingen over het kind en zullen we alleen de ouders die het ouderlijk gezag heeft informeren. Verwacht wordt dat de ouder met gezag, de ouder zonder gezag informeert over belangrijke zaken die het kind aangaan, zoals de voortgang op school.

De ouder zonder gezag kan ook zelf om informatie vragen aan de school over de voortgang. De school moet deze informatie verstrekken, maar hoeft dit niet te doen als deze informatie ook niet is verstrekt aan de ouder met gezag of als het belang van het kind zich verzet tegen het verschaffen van deze informatie. Oudergesprekken worden met de ouder zonder gezag niet gevoerd.

Een uitgebreid protocol is op school beschikbaar .

Medezeggenschapsraad

De drie scholen van de Vrije School Utrecht hebben ieder een medezeggenschapsraad (MR). De medezeggenschapsraad bestaat uit een oudergeleding en een personeelsgeleding. De leden van de oudergeleding in de MR zijn namens alle ouders van de school gesprekspartner van de schoolleiding. De leden vanuit het personeel zijn dat namens de medewerkers van de school. Een vertegenwoordiging vanuit de drie MR's hebben zitting in de GMR die het bestuur als gesprekspartner heeft.

De MR beslist o.a. mee over onderwijsinhoudelijke keuzes en over de besteding van de vrijwillige ouderbijdrage. In de wet op de medezeggenschap staan alle onderwerpen genoemd waarover de MR om advies of instemming gevraagd moeten worden, bijvoorbeeld de klachtenregeling, de voorzieningen ten behoeve van leerlingen en de besteding van de vrijwillige ouderbijdrage.

De MR vergadert met regelmaat in een schooljaar, de GMR komt vier keer in een schooljaar bij elkaar. Natuurlijk gaat het hierbij steeds om wat er leeft in de school en om de beslissingen waar de school voor staat.

De verslagen van de (G)MR vergaderingen zijn te lezen op de website van de school. Verder presenteert de (G)MR zich geregeld in de nieuwsbrieven. Waar nodig organiseren zij een ouderavond over onderwerpen waar ze andere ouders bij wil betrekken of in wil horen. De namen van de leden van de medezeggenschapsraad staan in de jaarlijkse bijlage bij de schoolgids. Zij hebben een mailadres waarop ze te bereiken zijn: mrvrijeschool@gmail.com



Organisatie en werkwijze

De organisatiestructuur

De eenheid van het pedagogisch proces en van het bestuurlijk proces is het uitgangspunt binnen de Vrije School Utrecht. Het onderwijskundige en pedagogische proces is het 'primaire proces' van de school. Het bestuurlijk beleid richt zich hier naar. Op deze manier vormen ze een eenheid.

De passende juridische vorm is gevonden in de coöperatie. Deze heeft in het voorjaar van 2006 zijn beslag gekregen. Hiermee is onze school de enige school in Nederland die op deze wijze medewerkers medeverantwoordelijk laat zijn voor de school.

In de coöperatie De Vrije School Utrecht U.A. zijn alle medewerkers met een vaste aanstelling lid. De coöperatie kent een algemene ledenvergadering, die circa 4 keer per jaar bijeen komt om het beleid te bespreken, goed te keuren en te evalueren.

Het bestuur van de coöperatie bestaat uit een directeur-bestuurder. De coöperatie kent ook een Raad van Toezicht (RvT). De leden van de RvT zijn onafhankelijk. De namen van de directeur-bestuurder en van de leden van de Raad van Toezicht staan in de jaarlijkse bijlage bij de schoolgids.

De werkgroepen en actieteams

Het bestuur, noch de schoolleiders voeren alles zelf uit. Er is een aantal werkgroepen, actieteams en coördinatoren ingesteld die mandaat hebben gekregen om bepaalde zaken binnen de organisatie van de scholen te regelen en besluiten.

5. PROCEDURES

Aanname- en plaatsingsprocedure kleuters

Aannameprocedure

Het doel van de aannameprocedure is om te kijken of onze school datgene kan bieden wat het kind voor zijn of haar ontwikkeling nodig heeft.

Vooraf geven we informatie over onze school en de achtergronden van het vrijeschool onderwijs. Dat doen we tijdens informatiemiddagen of -ochtenden. Daarmee hopen we te bereiken dat de ouders een goed beeld van de school krijgen en op grond daarvan bewust voor onze school kiezen.

Informatie

Als ouder is er op verschillende manieren informatie over onze school te krijgen.

Digitaal: via de website www.vrijeschoolutrecht.nl; hier kan ook de schoolgids gedownload worden.

Mondeling: tijdens een informatiemiddag of -ochtend, via ouders die kinderen op onze scholen hebben of telefonisch bij de schoolleiders.

Informatieochtend of -middag

Tijdens het schooljaar is er ongeveer één keer per maand een informatieochtend op elke school.

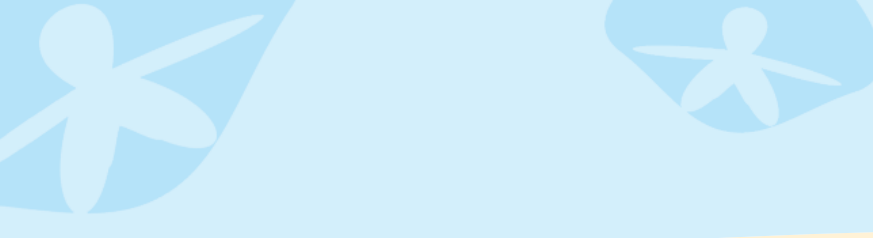
Aanmelden hiervoor kan via administratie@vrijeschoolutrecht.nl. De informatieochtend of -middag is met meerdere ouders tegelijk en niet voor kinderen.

Tijdens deze bijeenkomsten komen in elk geval de volgende onderwerpen aan de orde: vrijeschoolpedagogie en leerplan, hoe een schooldag er uitziet, ouderparticipatie, vrijwillige ouderbijdrage en een rondleiding langs de klassen.

Aanmelding

Het aanmelden op onze scholen kan in het kwartaal dat het kind 3 jaar wordt. Dit aanmelden verloopt in Utrecht via: <https://naardebasischool.utrecht.nl> Vrijwel alle basisscholen in de gemeente Utrecht hebben afspraken gemaakt over deze manier van aanmelden. Ouders kunnen voor het kind elke school in Utrecht kiezen. De plaatsen worden ieder kwartaal tegelijk verdeeld voor alle kinderen die geboren zijn in datzelfde kwartaal. Het moment van aanmelden binnen het kwartaal maakt dus niet uit. Na afloop van het kwartaal krijgen ouders via het stedelijk aanmeldproces bericht of onze school plaats voor het kind heeft.

Als meer kinderen zich aanmelden dan er plaatsen zijn op onze scholen, dan plaatsen we eerst de kinderen die voorrang hebben. Dat zijn bijvoorbeeld kinderen waarvan al een oudere broer of zus naar



onze school gaat. De regels over voorrang vind je op bovengenoemde website. Omdat onze scholen een stedelijke en zelfs regionale functie hebben, hebben kinderen uit Utrecht en omliggende gemeenten evenveel voorrang op plaatsing.

Zo hebben alle kinderen in Utrecht evenveel kans om op een school naar keuze te komen. Je weet snel op welke school er plaats is. Scholen weten op tijd welk kind er bij hen naar school komt. Alle kinderen maken, in een gelijke situatie, evenveel kans om op de school van hun keuze te komen.

Kinderen die naar kinderdagverblijf 't Elfenbankje gaan, krijgen voorrang op de Vrije School Hieronymusplantsoen.

Is het kwartaal waarin het kind 3 jaar is geworden voorbij? Hebben ouders het kind nog niet aangemeld en is het kind nog geen 4 jaar? Dan kunnen kinderen aangemeld worden op de scholen die nog plek beschikbaar hebben. Of onze scholen nog ruimte hebben om het kind te plaatsen, is te zien in de lijst van basisscholen met beschikbare plekken [basisscholen-met-beschikbare-plekken](#) of kan er contact opgenomen worden met administratie@vrijeschoolutrecht.nl.

Startgesprek (startgesprek, plaatsing en dan wennen)

Iedere ouder heeft een startgesprek met de kleuterleerkracht bij wie het kind geplaatst is. *Bij het gesprek dient het kind aanwezig te zijn.*

De kleuterleerkracht nodigt de ouders uit. Het gesprek vindt plaats voordat het kind de leeftijd van 3 jaar en 8 maanden heeft bereikt. Uitzondering is het kind dat aangemeld wordt op een moment dat deze leeftijd al gepasseerd is.

De kleuterleerkracht stuurt de uit te nodigen ouders een formulier met vragen over het kind en zijn ontwikkeling tot het 4^e jaar. Dit formulier dienen de ouders uiterlijk één week voor het gesprek in te leveren of op te sturen.

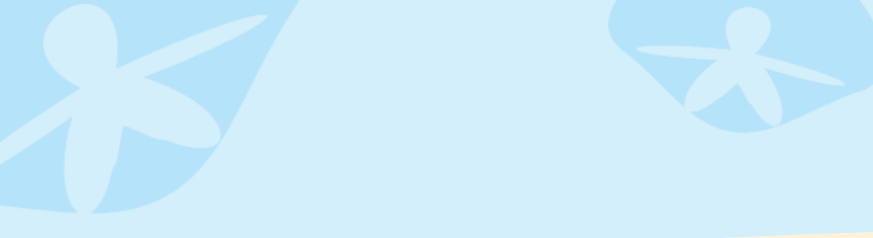
Het doel van het gesprek is de specifieke kenmerken van het kind door te spreken, het kind te leren kennen en de regels, gewoontes en gebruiken van de klas door te spreken. De kleuterleerkracht observeert tijdens het gesprek het kind. Heeft de kleuterleerkracht nadere vragen over de ontwikkeling van het kind, dan wordt dit met de intern begeleider van onze school besproken. Zo nodig wordt door de intern begeleider contact opgenomen met het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal. De ouders moeten hiervoor toestemming geven.

Samen met de ouders proberen leerkracht en IB-er tot een gezamenlijk besluit te komen, het uiteindelijk besluit ligt bij de schoolleider.

Als een kind vanwege ontwikkelingsproblematiek of handicap niet bij ons geplaatst kan worden, zal de school samen met de ouders zoeken naar een geschikte school.

Plaatsing

De plaatsing gebeurt onder het voorbehoud dat kinderen ons onderwijs kunnen volgen. Wanneer een kind een dusdanige grote ondersteuningsvraag heeft waar onze school geen antwoord op heeft, plaatsen we



dat kind niet. De plaatsing is pas definitief nadat de kleuterleerkrachten na het startgesprek hebben aangegeven hiertegen geen bezwaar hebben. We streven ernaar dat de klassen een evenwichtige samenstelling hebben, qua leeftijd, maar ook wat de verhouding jongens-meisjes betreft.

Beginnen en wennen

In de laatste vier weken voor de zomervakantie kunnen kleuters niet meer instromen. Kleuters die in deze periode vier jaar worden, zijn na de zomervakantie welkom. De belangrijkste reden is dat een periode van vier weken of minder te kort is om te wennen aan het klassengebeuren.

Aanname- en plaatsingsprocedure leerlingen van 5 jaar en ouder

Informatie

Zie bij aannameprocedure kleuters.

Informatieochtend of -middag

Ouders die een kind willen aanmelden dat 5 jaar of ouder is (oudere kleuter of leerling voor klas 1 t/m 6), dienen eerst een informatiebijeenkomst te hebben bezocht (zie aannameprocedure kleuters).

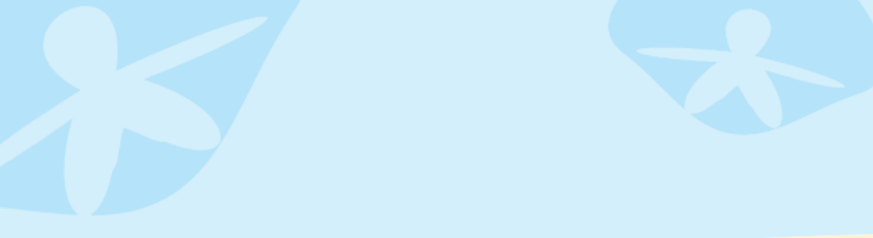
Kennismakingsgesprek en plaatsing

Vervolgens hebben de ouders een kennismakingsgesprek met de intern begeleider. Na toestemming van de ouder wint de intern begeleider informatie in over het kind bij de huidige school. In sommige gevallen wordt informatie ingewonnen bij de deskundigen door wie het kind is gezien of geholpen. Afhankelijk van de leeftijd en/of ondersteuningsvragen van de leerling, gaat het kind drie tot vijf dagen proefdraaien in de klas waarna door ouders, leerkracht en intern begeleider het definitieve besluit tot aanname wordt genomen. Op basis van alle verzamelde informatie kan besloten worden dat aanname niet verantwoord is. Dit wordt met vermelding van redenen aan de betreffende ouders meegedeeld.

Vrijwillige ouderbijdrage

De Vrije School Utrecht is trots op de wijze waarop ze haar onderwijs vormgeeft. Een aantal bewuste keuzes liggen hieraan ten grondslag. We geven extra geld uit vanuit de visie dat we onderwijs vanuit hoofd, hart en handen willen aanbieden.

Het vrijeschoolonderwijs vraagt om specifieke kwaliteiten van leerkrachten, leermiddelen, meubilair en aandacht voor de inrichting. Naast alle inspanningen die leerkrachten en ouders op vrijwillige basis leveren, is er ook geld nodig om de vrijeschool-onderwijsactiviteiten en -faciliteiten aan te bieden waarvoor de ontvangen overheidsmiddelen niet toereikend zijn.



Enkele voorbeelden: inzet van vakleerkrachten, denk hierbij aan euritmie, muziek, handvaardigheid, de muzikale begeleiding bij euritmie, de boerderijschool, jaarfeesten, busvervoer bij excursies en schoolreisjes, aankleding van de lokalen, schoolgebouw en plein.

Jaarlijks gaat de medezeggenschapsraad in gesprek met de schoolleiding en het bestuur over de besteding van de vrijwillige ouderbijdrage en de GMR heeft hier ook instemmingsrecht op.

De hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage is door ouders naar draagkracht of inkomen zelf te bepalen.

Het is daarmee een solidair systeem. De ouderbijdrage op de scholen van de Vrije School Utrecht is geheel vrijwillig en kinderen worden op geen enkele manier uitgesloten van deelname aan activiteiten.

We innen de vrijwillige ouderbijdrage via Wis Collect.

Over de besteding van de ouderbijdrage wordt jaarlijks verslag gedaan in een nieuwsbrief, de begrotingen en het jaarverslag.

Veilige school

Onderwijs zien we als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van kinderen, school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leraren, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe hebben wij gedragsregels opgesteld en deze vormen de basis voor een goed en veilig pedagogisch klimaat.

Iedereen (leerlingen, medewerkers, ouders en anderen die zich bewegen in de school) wordt geacht zich aan die gedragsregels te houden, zich er verantwoordelijk voor te voelen en elkaar erop aan te spreken.

Wij willen een school die rust, ruimte en veiligheid biedt. Een school, waar we met respect met elkaar en de omgeving omgaan, zodat iedereen kan spelen, leren en werken.

In wekelijkse sociale vaardigheidslessen besteden we hier uitgebreid aandacht aan.

De regels die ons daarbij helpen

De gedragsregels worden aan het begin van het schooljaar in de klas met de leerlingen besproken en zijn regelmatig onderwerp van gesprek in de klas. De basisregels van de Kanjertraining zijn voor het formuleren van de klassen- en schoolregels de basis. In deze klassenregels staat ook wat er gebeurt als je je niet aan de regels houdt. Op onze school zijn ouders medeverantwoordelijk voor het naleven van de regels door hun kinderen.

Op de Vrije School Utrecht gaan we uit van de Kanjerregels:

*Wij vertrouwen elkaar
Wij helpen elkaar
Niemand doet zielig
Niemand speelt de baas
Niemand lacht uit*

Maatregelen bij overtreding gedragsregels door leerlingen

Wat doen we bij ongewenst gedrag? In alle gevallen is het bespreken van de incidenten, het gedrag en de gevolgen van het gedrag een belangrijke stap in het voorkomen van herhaling.

Wanneer de gedragsregels worden overschreden, worden maatregelen getroffen, met als enig doel de leerling bewust te maken van zijn/haar ongewenste gedrag en/of ongewenst gedrag in de toekomst te voorkomen.

De leerkracht bespreekt het incident altijd met de betrokken leerling en eventueel met andere betrokken kinderen. De ernst van de overtreding bepaalt of de ouders/verzorgers hiervan in kennis worden gesteld.

Wanneer leerlingen, medewerkers, ouders en anderen zich bij herhaling niet aan de gedragsregels houden, kunnen verdergaande maatregelen worden genomen.

Ontoelaatbaar gedrag

Gedragsregels kunnen zodanig worden overtreden dat er direct sprake is van onwerkbaar gedrag. Wij verstaan onder onwerkbaar gedrag dat een leerling;

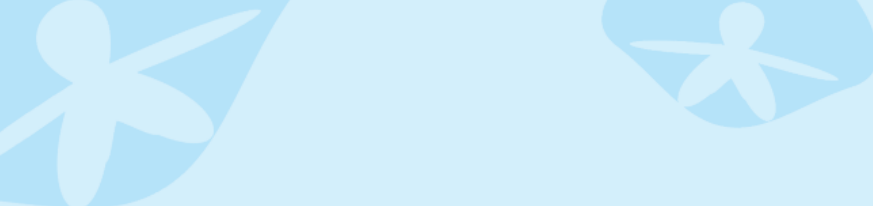
- al dan niet met aanleiding (extreem) fysiek geweld gebruikt naar anderen, verbale agressie, agressie naar goederen en voorwerpen, agressie naar zichzelf.
- in redelijkheid niet meer luistert naar zijn/haar leerkracht, de leerkrachtondersteuner, de vakleerkracht, de hulpouders, de intern begeleider of de schoolleiding van de school.

Bij ontoelaatbaar gedrag wordt onderzoek verricht door de intern begeleider en de schoolleider en gehandeld al naar gelang de situatie.

Privacyprotocol

Onze school heeft een privacyprotocol dat de verwerking van persoonsgegevens regelt. Uitgangspunt is dat de school geen gegevens verstrekt aan anderen anders dan waar we toe verplicht zijn.

Verder kent onze school het 'Privacyprotocol'. Dit protocol reguleert het gebruik van foto- en videomateriaal.

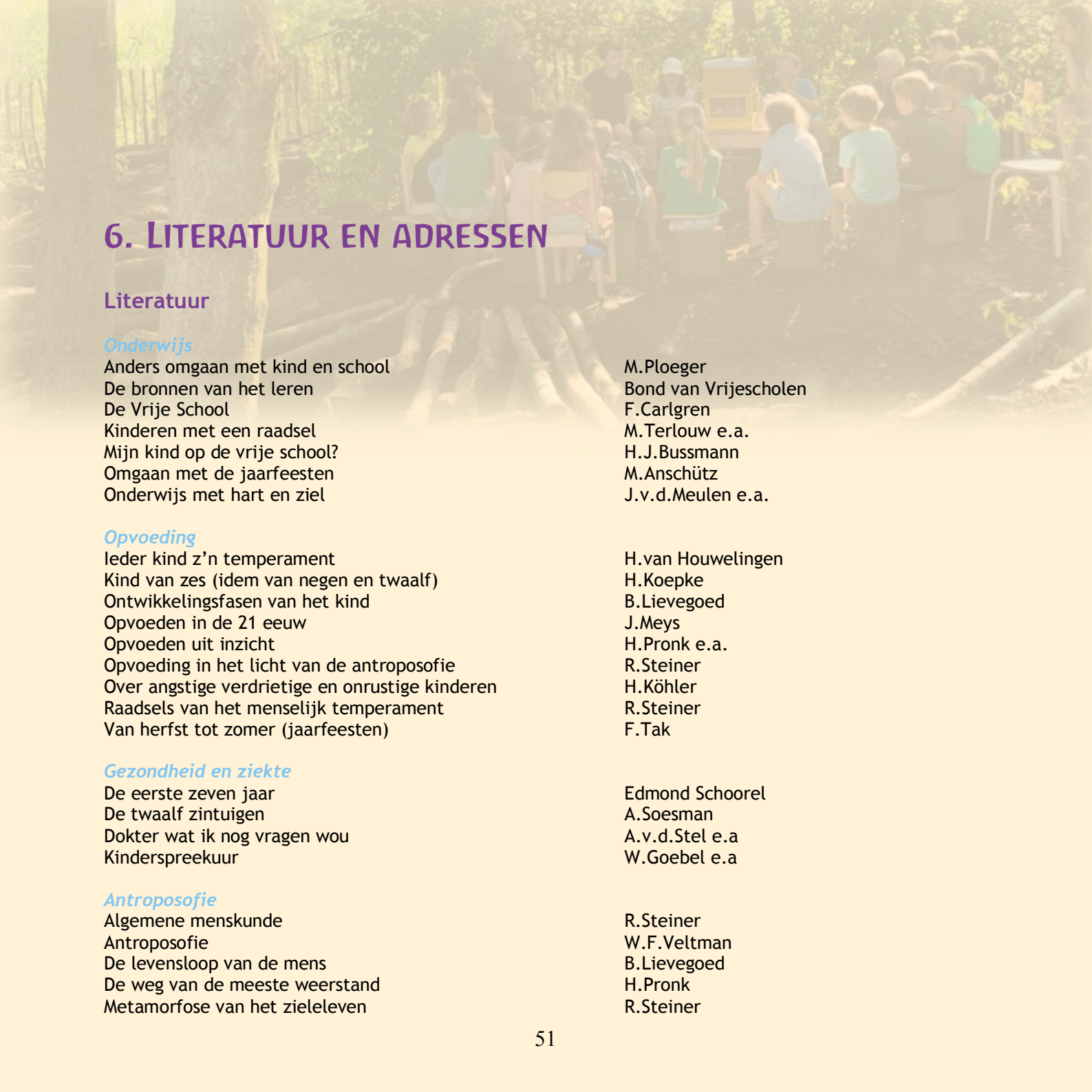


Klachtenregeling

Heb je een vraag of probleem m.b.t. je kind dan is de klassenleerkracht de eerste persoon die je kunt benaderen. Ligt je vraag op een ander vlak (schoolorganisatie, beleid), of kom je er samen met de leerkracht niet uit, dan kun je contact opnemen met de schoolleiding. We streven ernaar om de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school in goed onderling overleg tussen ouders, leerlingen, leerkracht en schoolleiding op een juiste wijze te behandelen.

Als dat echter, gelet op de aard van de klacht niet mogelijk is of als de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kunt u een beroep doen op de klachtenregeling.

De scholen hebben een interne vertrouwenspersoon aangesteld waar de klager terecht kan voor advies. De interne vertrouwenspersoon kan de klager ook doorverwijzen naar de externe vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon ondersteunt de klager bij het begeleiden van een klacht. De gehele klachtenprocedure staat op de website. In de bijlage bij de schoolgids staan naam en telefoonnummer van de interne en externe vertrouwenspersoon vermeld.



6. LITERATUUR EN ADRESSEN

Literatuur

Onderwijs

Anders omgaan met kind en school
De bronnen van het leren
De Vrije School
Kinderen met een raadsel
Mijn kind op de vrije school?
Omgaan met de jaarfeesten
Onderwijs met hart en ziel

M.Ploeger
Bond van Vrijescholen
F.Carlgren
M.Terlouw e.a.
H.J.Bussmann
M.Anschütz
J.v.d.Meulen e.a.

Opvoeding

Ieder kind z'n temperament
Kind van zes (idem van negen en twaalf)
Ontwikkelingsfasen van het kind
Opvoeden in de 21 eeuw
Opvoeden uit inzicht
Opvoeding in het licht van de antroposofie
Over angstige verdrietige en onrustige kinderen
Raadsels van het menselijk temperament
Van herfst tot zomer (jaarfeesten)

H.van Houwelingen
H.Koepke
B.Lievegoed
J.Meys
H.Pronk e.a.
R.Steiner
H.Köhler
R.Steiner
F.Tak

Gezondheid en ziekte

De eerste zeven jaar
De twaalf zintuigen
Dokter wat ik nog vragen wou
Kinderspreekuur

Edmond Schoorel
A.Soesman
A.v.d.Stel e.a
W.Goebel e.a

Antroposofie

Algemene menskunde
Antroposofie
De levensloop van de mens
De weg van de meeste weerstand
Metamorfose van het zieleleven

R.Steiner
W.F.Veltman
B.Lievegoed
H.Pronk
R.Steiner

Adressen

De vrijeschoolbeweging kent talrijke dienstverlenende instellingen ten behoeve van de scholen in Nederland. We noemen er enkele:

Vereniging voor vrijescholen

Diedrichslaan 25, 3971 PA Driebergen

0343 - 53 60 60

e-mail: vereniging@vrijescholen.nl

website: www.vrijescholen.nl

Het vrijeschoolonderwijs staat in de belangstelling en groeide de laatste 10 jaar met ruim 51%. Inmiddels zitten er meer dan 31.000 leerlingen op 129 vrijescholen in het basis- en voortgezet onderwijs. De Vereniging van vrijescholen is de landelijke belangenorganisatie van vrijescholen in Nederland en vertegenwoordigt hen in politieke netwerken en in de onderwijssector. Daarnaast werkt de Vereniging aan de uitvoering van haar meerjarenplan 2021-2026. In het schooljaar 2023-2024 is er onder meer aandacht voor de thema's Onderwijskwaliteit & -ontwikkeling, Diversiteit & toegankelijkheid en Toename aantal vrijeschoolleraren.

Meer weten?

Ontwikkelingen zijn te volgen via de website www.vrijescholen.nl, sociale media en de nieuwsbrief.

Aanmelden hiervoor kan via de website. Achtergronden van ons onderwijs zijn te lezen op

www.vrijeschoolonderwijs.nl.

BVS Schooladvies - kennis delen - mensen verbinden

Vondellaan 50, 3521 GH Utrecht

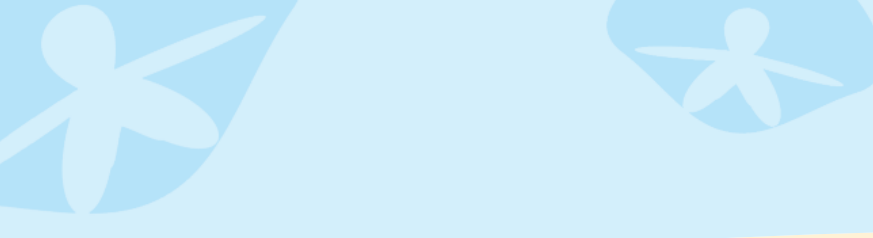
030 - 281 96 56

e-mail: admin@bvs-schooladvies.nl

website: www.bvs-schooladvies.nl

BVS-schooladvies is al meer dan 40 jaar een landelijk kennis- en expertisecentrum voor vrijeschoolonderwijs. Ze richten zich op de begeleiding van het onderwijs op vrijescholen en de ontwikkeling van de schoolorganisatie. Centraal staat de pedagogische opdracht van het vrijeschoolonderwijs. Ze doen onderzoek naar elementen uit het vrijeschoolleerplan. Ook hebben ze, ter ondersteuning van leraren, webapplicaties en publicaties ontwikkeld. Zij begeleiden vrijescholen bij verbetertrajecten, verandertrajecten en visietrajecten.

Voor basisscholen verzorgen ze o.a. scholing rondom taal, rekenen en periodeonderwijs, doen toetsanalyses en begeleiden leraren en teams met onze sociale vaardigheidstrainingen Regenboog. Bovenstaande diensten worden aangevraagd door de school.



Ook ouders kunnen bij BVS-schooladvies terecht voor vragen m.b.t. de ontwikkeling van hun kind. Voor uitgebreide informatie van hun complete aanbod (voor scholen en ouders) kan een bezoek gebracht worden aan de website: www.bvs-schooladvies.nl.

Vereniging voor Vrije Opvoedkunst

Postbus 96860, 2509 JG Den Haag

070 - 324 63 07

Van deze vereniging kunt u persoonlijk lid worden. U ontvangt dan tevens het tijdschrift 'Vrije Opvoedkunst'. Hierin vindt u artikelen en beschouwingen over de achtergronden van de vrijeschoolpedagogie en nieuws en commentaar uit de vrijeschoolbeweging. Het tijdschrift verschijnt acht maal per jaar.

Hogeschool Leiden

De opleidingen voor vrijeschool leraar, docent muziek en docent dans/euritmie zijn ondergebracht bij de Hogeschool Leiden.

Websites:

www.hsleiden.nl/vrijeschool-pabo

www.hsleiden.nl/docent-dans-euritmie

www.hsleiden.nl/docent-muziek